

๒๖ + ๒๕๕๐
๒๕๕๑

การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษา
กองทุนหมู่บ้านนาคม หมู่ที่ ๑ ตำบลหนองกระทุ่ม
อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

นางสาวอุทัยวรรณ เก้าค้างพลู

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต
สาขาเทคโนโลยีการจัดการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
ปีการศึกษา ๒๕๔๔

นางสาวอุทัยวรรณ เก่าค้างพลู : การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณี
ศึกษากองทุนหมู่บ้านนาคม ตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอมือง
จังหวัดนครราชสีมา

อาจารย์ที่ปรึกษา : ดร.รังสรรค์ พาลพ่าย, 127 หน้า

โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เป็นโครงการที่จัดสรรเงินอุดหนุนกองทุนละ
หนึ่งล้านแก่หมู่บ้านและชุมชนเพื่อที่จะเป็นมาตรการหนึ่งในการแก้ปัญหาเศรษฐกิจและสังคม
อย่างเป็นรูปธรรมให้เห็นผลอย่างชัดเจนอย่างรวดเร็ว เพื่อช่วยลดปัญหาความยากจน และนำไปสู่
การสร้างงาน สร้างรายได้ให้แก่ประชาชนและสิ่งที่สำคัญอีกประการคือประชาชนจะได้มีโอกาสใช้
ภูมิปัญญาและศักยภาพในการที่จะบริหารจัดการตัวเองนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง จัดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์มุ่งให้
ความรู้ และความสามารถในการบริหาร จัดการโครงการและประยุกต์ความรู้สู่ท้องถิ่น ได้อย่าง
เหมาะสม อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถวิจัยติดตามประเมินโครงการตลอดสร้างจิตสำนึกในการมี
ส่วนร่วม การแก้ปัญหาเพื่อพัฒนาท้องถิ่นให้เกิดความความเข้มแข็งโดยนำเข้าไปช่วยเหลือส่งเสริม
การพัฒนาและการติดตาม ประเมินผล ตลอดวิจัย การดำเนินงาน กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้
ดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ นำมาวิเคราะห์โดยใช้เครื่องมือต่าง ๆ ในการเก็บข้อมูลและผลการ
วิจัยจัดทำขึ้นในรูปแบบสารนิพนธ์

สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ

ปีการศึกษา 2544

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ร่วมที่ปรึกษา.....

หน้าอนุมัติ

อาจารย์ที่ปรึกษา ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและคณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้ เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาบริหารจัดการและประเมิน โครงการของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยี
สุรนารี ได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

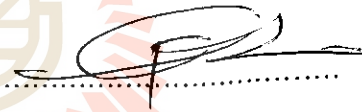

(ดร. รังสรรค์ พาลพ่าย)

คณะกรรมการสอบ

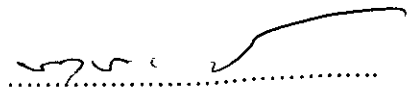
(ดร. รังสรรค์ พาลพ่าย)

(นายอุดมวิทย์ มณีวรรณ)

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต
สาขาบริหารจัดการและประเมิน โครงการของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

(.....)

คณบดีสำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม

๓ 3 ต.ค. 2545

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ บุคคล และกลุ่มคนต่างที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำและให้ความช่วยเหลืออย่างดียิ่งทั้งในด้านวิชาการและด้านการดำเนินงานอาทิเช่น

- อ. ดร.รังสรรค์ พาลพ่าย อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์
- นายอุดมวิทย์ มณีวรรณ อาจารย์ร่วมปรึกษา
- รองศาสตราจารย์ ดร.องค์กร อินธิมพรรย์
- ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ขวัญกมล กลิ่นศรีสุข
- อาจารย์ ดร.พัฒนา กิติอาญา คุณพรพิศ มุมตระการ และคณาจารย์ประจำสาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ สำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ที่ให้คำแนะนำปรึกษาทางด้านวิชาการ
- พัฒนาการชุมชน อำเภอเมือง
- นายอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและ ชาวบ้าน นานาหมู่บ้าน ที่ให้ข้อมูลในด้านต่างๆ

ท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณบิดามารดา ที่ให้การเลี้ยงดูอบรมและส่งเสริมในด้านการศึกษาเป็นอย่างดี ขอขอบคุณเพื่อนๆทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจ

นางสาวอุทัยวรรณ เก้าค้างพลู

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
หน้าอำนวยการ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญ (ต่อ)	จ
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพ	ช
บทที่ 1 บทนำ	
- ภูมิหลังหรือหลักการและเหตุผล	1
- วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ	2
- กรอบความคิดทฤษฎี	2
- วิธีดำเนินการ	4
- ผลที่คาดว่าจะได้รับการประเมินโครงการ	4
บทที่ 2 เอกสารที่เกี่ยวข้อง	
- นโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์ และระเบียบกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ	5
- ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544	7
- แบบติดตามสังเกตการณ์คัดเลือก คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง	10
- แบบคำขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง	11
- ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	11

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
- การพิจารณาเงินกู้สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	14
- หลักการประเมินโครงการแบบชีพพ์	18
- การวิเคราะห์โครงการเพิ่มประสิทธิภาพกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	18
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการประเมินและเครื่องมือ	
- รูปแบบการประเมินและเครื่องมือ	23
- ตัวชี้วัด แหล่งข้อมูล และวิธีการเก็บข้อมูล	24
- ตัวชี้วัดบริบทและตัวแปรที่ศึกษา	25
- ข้อจำกัดในการทำสารนิพนธ์	25
- การแจกแจงตัวแปรและลักษณะของตัวแปร	26
บทที่ 4 ผลการติดตามการประเมินโครงการ	
- ผลการประเมินบริบทชุมชน	41
- ผลการประเมินโครงการโดยภาพรวม	52
- สรุปการบรรลุวัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ	60
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	
- วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ	61
- สรุป และ อภิปราย	61
- ข้อเสนอแนะ	61
บรรณานุกรม	64
ภาคผนวก ก ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี	68
ภาคผนวก ข ระเบียบกองทุนหมู่บ้าน	69
ภาคผนวก ค รูปภาพการจัดกิจกรรมกองทุน	70
ประวัติโดยย่อของผู้วิจัย	

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1. จำนวนและร้อยละของประชากรจำแนกตามลักษณะของประชากร	45
2. รายได้ของประชาชนในหมู่บ้านนาทม/ปี	46
3. จำนวนแหล่งน้ำใช้	46
4. จำนวนร้อยละของความเข้มแข็งตามลักษณะตัวแปร	60

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพ	หน้า
- ความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินและการตัดสินใจใน แบบจำลองซัพPLY โมเดล	17

บทที่ 1

หลักการและเหตุผล

จากที่ผ่านมามาจนถึงปัจจุบันการกระตุ้นเศรษฐกิจรากฐานของประเทศยังไม่ค่อยดีมากนัก รวมไปถึงรากฐานของสังคม เริ่มจากสังคมเล็ก ๆ จนไปถึงสังคมใหญ่ๆ ซึ่งสิ่งเหล่านี้มีผลต่อความเข้มแข็งของประเทศ ในการที่จะมีศักยภาพที่จะพัฒนาประเทศให้เจริญขึ้นไป

ดังนั้นเพื่อเป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชน รัฐบาลจึงได้มีนโยบายเร่งด่วนในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เพื่อที่จะใช้เป็นมาตรการหนึ่งในการแก้ปัญหาเศรษฐกิจและสังคมอย่างเป็นรูปธรรมให้เห็นผลชัดเจนอย่างรวดเร็ว เพื่อช่วยลดปัญหาความยากจน และนำไปสู่การสร้างงาน สร้างรายได้ให้แก่ประชาชน และสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งที่มีการจัดตั้งกองทุนนั้นก็คือ ประชาชนจะได้มีโอกาสใช้ภูมิปัญญาและศักยภาพสำหรับเข้าสู่เศรษฐกิจใหม่ซึ่งเป็นเศรษฐกิจที่ใช้ความรู้เป็นฐานของการหารายได้จากนั้นมากองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติจึงได้เกิดขึ้นตามนโยบาย โดยรัฐบาลจะจัดสรรเงินอุดหนุนให้แก่หมู่บ้านหรือชุมชนเมือง แห่งละ 1 ล้านบาท ในลักษณะของเงินกองทุนหมุนเวียน เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนในการลงทุนสร้างงาน สร้างอาชีพ เสริมและสร้างรายได้ให้แก่ประชาชนในชุมชนและวิสาหกิจขนาดเล็กในครัวเรือน และเพื่อให้เห็นนโยบายกองทุนบรรลุเป้าหมาย พ.ต.ท. ดร. ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ยังได้อนุมัติงบประมาณให้ดำเนินงานหลายโครงการ และเป็นส่วนหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงศึกษาธิการ คือ โครงการ อบรมคณะกรรมการหมู่บ้าน หมู่บ้านละ 3 คน และโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง เป็นโครงการให้ความรู้แก่คณะกรรมการหมู่บ้านละ 3 คนโดยทำร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีผู้แทนจากสถาบันราชภัฏ และสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลกรมอาชีวศึกษา และกรมการศึกษานอกโรงเรียน ร่วมให้ความรู้โดยตรงกับคณะกรรมการหมู่บ้านซึ่งโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง นั้นมีหลักการสำคัญเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โครงการหลังนี้สามารถพัฒนาได้อย่างต่อเนื่อง มีความมั่นคง และเข้มแข็ง สามารถพึ่งตัวเองอย่างยั่งยืนโดยผ่านขบวนการทางการศึกษา และในวันที่ 15 พฤศจิกายน 2544 นายสุวิทย์ คุณกิตติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการในฐานะประธานกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ได้ลงนามประกาศรับสมัครบัณฑิตกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองโดยมีกระทรวงศึกษาธิการสนองตอบต่อเรื่องนี้อย่างเป็นรูปธรรม มีการระดมเงินถึงวัตถุประสงค์ของโครงการ ว่าเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่มีจำนวนถึง 74,881 กองทุน

สามารถให้พึ่งพาตัวเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบัณฑิตยงานในหมู่บ้านชนบท ได้เพื่อสร้างศักยภาพ และเป็นการยกระดับการศึกษาของบัณฑิตให้มีทักษะในการบริหารจัดการ นั้นเป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อีกทางหนึ่ง และรัฐบาลจะสามารถได้ทราบถึงสถานะกองทุนว่ามีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการกองทุนมากน้อยเพียงใดและบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ จึงได้มีโครงการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการกองทุนส่งนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตการจัดการและประเมินโครงการเข้าประจำแต่ละหมู่บ้านคอยรายงานผลการดำเนินงานกองทุน ประเมินโครงการและรวบรวมเป็นรายงานและนำเสนอในรูปแบบบริบท แต่ละบริบท แล้วสรุปในรูปแบบของ สารนิพนธ์

ดังนั้น ในการที่ได้จัดทำ สารนิพนธ์ ขึ้นนั้นเพื่อที่จะนำเสนอรัฐบาลรวมไปถึงผู้ที่เกี่ยวข้องได้รู้ถึงสถานภาพต่าง ๆ เช่น ความสามัคคี เงินกองทุนหมู่บ้าน เป็นต้น และส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการไม่ว่าจะเป็น ปัญหาที่มีอยู่ และมีแนวทางอย่างไรในการแก้ไขปัญหา และพัฒนาในส่วนที่ดีให้ดีขึ้นและมีคุณภาพยิ่งขึ้น ไป เพื่อเป็นรากฐานที่ดีในการพัฒนาด้านเศรษฐกิจของประเทศให้ดีขึ้นและมีเสถียรภาพที่มั่นคงต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

- เพื่อได้ทราบถึงความเป็นอยู่ของคนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง ซึ่งจะเป็พื้นฐานในการพัฒนาความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ซึ่งเกี่ยวข้องกับสังคม นั่นหมายถึงความเข้มแข็งของหมู่บ้านและชุมชน
- เพื่อทราบถึงสถานะในการบริหารจัดการกองทุนของหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- เพื่อทราบถึงปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- เพื่อที่จะนำผลในการประเมินโครงการนี้ ได้ไปพัฒนาและแก้ไขต่อไป
- เพื่อทราบถึงความสามารถของคนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองกับการพัฒนาในเรื่องของศักยภาพในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

กรอบแนวคิดและทฤษฎี

กรอบแนวคิดทฤษฎี หรือต้นแบบทางความที่ผู้เขียนสารนิพนธ์ ในการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองครั้งนี้ เน้นไปที่การศึกษาแบบทฤษฎีเชิงระบบ (The system theory) เป็นแนวคิดและรูปแบบการประเมินแบบสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam 's CHIP MODEL) กล่าวว่า “ การประเมินเป็นกระบวนการของการระบุ หรือกำหนดข้อมูลที่ต้องการรวมทั้งการดำเนิน

การเก็บข้อมูลมาวิเคราะห์ และสังเคราะห์ให้เกิดสารสนเทศที่มีประโยชน์ เพื่อนำเสนอสำหรับใช้เป็นทางเลือกในการตัดสินใจ “ กำหนดประเด็นที่ประเมินออกเป็น 4 ประเภท เรียกว่า ”

การประเมินแบบซิปป์ (CIPP MODEL) มีรายละเอียดดังนี้

- การประเมินสถานะแวดล้อม (Context Evaluation:C) เป็นการประเมินก่อนการดำเนินโครงการเพื่อพิจารณาหลักการและเหตุผล
- การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation:I) เป็นการประเมินเพื่อพิจารณาความเหมาะสมของความเพียงพอของทรัพยากร
- การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation:P) เป็นการประเมินเพื่อหาข้อบกพร่องของการดำเนินการ ที่จะใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนา
- การประเมินผลผลิตที่เกิดขึ้น (Product Evaluation:p) เป็นการประเมินเพื่อเปรียบเทียบผลผลิตที่เกิดขึ้นกับจุดประสงค์ของโครงการและประเด็นการบูรณ เลิก ขยาย หรือ ปรับเปลี่ยนโครงการ

จากแผนที่ 1 แสดงโดยภาพรวมของการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและผู้กู้จึงประกอบด้วย 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 เป็นหน่วยระบบ A ได้แก่ หน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะโดยมีหน่วยระบบสะสมทุนเป็นหน่วยระบบพ่วง คือ หน่วยระบบ AA

ส่วนที่ 2 เป็นหน่วยระบบ B ได้แก่ หน่วยระบบการดำเนินกิจการของผู้กู้แต่ละราย โดยมีหน่วยระบบสะสมทุนเป็นหน่วยระบบพ่วง คือ หน่วยระบบ BB

สำหรับหน่วยระบบ A มีปัจจัยนำเข้าได้แก่ตามรายการต่างๆดัง ในแผนภูมิมีกระบวนการได้แก่ตามรายการต่างๆ ดังปรากฏในแผนภูมิ และมีผลผลิตได้แก่ P ตามรายการต่างๆ ดังปรากฏในแผนภูมิ และมีผลผลิตได้แก่รายการต่างๆดังปรากฏในแผนภูมิ

หน่วยระบบ B คล้ายกันกับหน่วยระบบ A คือเป็นหน่วยระบบของผู้กู้แต่ละคน มีปัจจัยนำเข้าได้แก่ I

ที่จะนำมาประกอบกิจการของผู้กู้แต่ละราย มี P คือกระบวนการทำอาชีพตามรายการและมี O ได้แก่ผลผลิตตามราย

ความเชื่อมโยงที่สำคัญของหน่วยระบบ A และ B คือหน่วยระบบกองทุนเป็นผู้ให้เงินกู้แก่หน่วยระบบ B และอาจจะช่วยหาตลาดจำหน่ายสินค้าบางอย่าง ตลอดจนช่วยหาวิธีแนะนำดำเนินกิจการให้ได้โดยส่วนหน่วยระบบ B เมื่อดำเนินการได้ผลดี ส่งคืนเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยให้กับหน่วยระบบ A

บริษัท C ในที่นี้หมายรวมบริษัทของหน่วยระบบ A และ B เช่น สภาพภูมิประเทศและประชากรของชุมชนตลอดจนสภาพเศรษฐกิจโดยทั่วไปของประเทศและนโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับกองทุนดังกล่าว

วิธีการดำเนินการ

ขั้นตอนและวิธีดำเนินการทำสารนิพนธ์ เพื่อทำการประเมินกองทุนหมู่บ้านและชุมชน เมืองมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเพื่อหาข้อมูลและทำความเข้าใจนโยบายและความต้องการของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
2. ศึกษาสถานะและการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
3. วิเคราะห์จากสภาพการณ์กำหนดเป็นตัวชี้วัดและหาตัวแปรที่จะเก็บข้อมูล
4. เก็บรวบรวมข้อมูลจากข้อมูลปฐม และสัมภาษณ์ จากพัฒนากรและผู้เชี่ยวชาญ
5. สรุปข้อมูลที่ได้มาจัดทำเป็น “ สารนิพนธ์ ”

ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการประเมินโครงการ

1. แนวทางต่างๆ ที่เป็นปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองจะถูกนำไปปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาให้ดียิ่งๆ ขึ้น
2. ทราบว่าคนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองจะมีศักยภาพในการจัดระบบ และบริหารจัดการเงินทุนของตัวเองมากขึ้นแค่ไหนควรมีการยกระดับพัฒนาให้ดีขึ้นอย่างไร
3. สามารถนำผลที่ได้จากการประเมินนี้ไปพัฒนาต่อไปในระดับที่สูงขึ้นและวิเคราะห์ปัญหาต่างๆ ในชุมชนเพื่อเป็นแนวทางสำหรับหมู่บ้านอื่นที่ยังไม่มีกองทุนหมู่บ้านหรือนำไปสู่การพัฒนาประเทศ
4. ทราบถึงสถานะความเป็นไปในปัจจุบันและแนวโน้มของความน่าจะเป็นในอนาคตของสถานะกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
5. ผู้ศึกษา ได้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการศึกษาที่มีระเบียบวิธีที่เป็นวิทยาศาสตร์ อันจะนำไปสู่การคิดวิเคราะห์ปัญหาต่างๆ อย่างเป็นระบบได้

บทที่ 2

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

ข้อมูลและหลักวิชาต่างๆ ที่ปรากฏในบทนี้ เป็นหลักวิชาที่ผู้ทำสารนิพนธ์ได้ประมวลจากแนวคิดหรือทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและข้อมูลอื่น ๆ เพื่อแสดงว่าหลักวิชาด้านเนื้อหาสาระและหลักวิชาด้านเทคนิควิธีการประเมิน ที่นำมาใช้ในการประเมินครั้งนี้มีความถูกต้องและมีความสมเหตุสมผลในทางวิชาการหลักวิชาด้านเนื้อหาสาระและประเด็นเทคนิคการประเมินดังกล่าวมา ได้แก่

1. นโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์และระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ
2. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544
3. แบบติดตามสังเกตการณ์คัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
4. แบบคำขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้าน
5. ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
6. การพิจารณาเงินกู้สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
7. หลักการประเมิน โครงการ รูปแบบการประเมินแบบชีพชีโมเดล
8. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง

1. นโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์และระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

1.1 นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เป็นนโยบายของรัฐบาลซึ่งมี พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี เพื่อเป็นการเสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านและชุมชนเมืองในด้านการเรียนรู้การสร้างและพัฒนาความคิดริเริ่ม และการแก้ไขปัญหาและเสริมสร้างศักยภาพทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยรัฐบาลจัดตั้งกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง กองทุนละ 1 ล้านบาท พร้อมเสริมสร้างและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีขีดความสามารถ ในการจัดระบบบริหารจัดการเงินกองทุนหมุนเวียน ในหมู่บ้านและชุมชนเมืองกันเอง

1.2 หลักการสำคัญของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

หลักการสำคัญของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองก็คือ การเสริมสร้างสำนึกความเป็นชุมชนและท้องถิ่น ชุมชนจะเป็นผู้กำหนดอนาคต และจัดการหมู่บ้าน และชุมชนด้วยคุณค่า และภูมิปัญญาของตนเอง มีการถือคุณประโยชน์ต่อผู้ด้อยโอกาสในหมู่บ้านและชุมชน มีการเชื่อมโยงและมีการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นและพัฒนาประชาธิปไตยพื้นฐาน บนกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของชุมชน ราชการ เอกชน และประชาสังคม และตามนโยบายของรัฐบาลที่ได้กำหนดมานั้นจะต้องประกอบด้วยหลักการดังต่อไปนี้

- ความพร้อมของหมู่บ้านและชุมชนเมือง ทั้งความพร้อมของ คนและครอบครัว การควบคุม ดูแลกันเองในหมู่บ้านและชุมชนเมือง และสภการณ์ในการบริหารจัดการกองทุนสังคมของหมู่บ้านเอง
- การจัดการเงินกองทุนหมุนเวียนของหมู่บ้าน ทั้งในส่วนเงินอุดหนุนจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ กับกองทุนทางสังคมของชุมชน และกองทุนที่หน่วยงาน ราชการจัดตั้งขึ้น เพื่อให้กองทุนดังกล่าวมีการบริหารจัดการให้สอดคล้องและเกื้อกูลกัน
- การปฏิรูประบบราชการแผ่นดิน ตามแนวทางให้หมู่บ้าน เป็นศูนย์กลางในการพัฒนา การพัฒนาเป็นของหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยส่วนราชการเป็นผู้สนับสนุนในด้านวิชาการและการจัดการกองทุน
- การติดตามและประเมินผลโดยมีตัวชี้วัดประสิทธิภาพของกองทุนทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และการพึ่งพาตนเองเพื่อความ โปร่งใสมีประสิทธิภาพ

หลักการและปรัชญาแนวความคิดที่จะช่วยส่งเสริมให้คน ในท้องถิ่นดังนี้

1. เสริมสร้างสำนึกความเป็นชุมชนและท้องถิ่น
2. ชุมชนเป็นผู้กำหนดอนาคต และจัดการหมู่บ้าน และชุมชนด้วยคุณค่า และภูมิปัญญาของตนเอง
3. ถือคุณประโยชน์ต่อผู้ด้อยโอกาสในหมู่บ้าน และชุมชน
4. เชื่อมโยงกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างชุมชน ราชการ เอกชน และประชาสังคม
5. กระจายอำนาจให้ท้องถิ่น และพัฒนาประชาธิปไตยพื้นฐาน

1.3 วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองดังนี้

- เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้าน และชุมชนเมืองสำหรับการ

ลงทุนเพื่อการพัฒนาอาชีพสร้างงานสร้างรายได้หรือเพิ่มรายได้การลดรายจ่ายกองทุนสวัสดิภาพที่ดีแก่ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชน

- ส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีขีดความสามารถในการจัดระบบ และบริหารจัดการเงินทุนของตนเอง
- เสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านและชุมชนเมืองในการเรียนรู้ การสร้างและ พัฒนาความคิดริเริ่ม เพื่อแก้ไขปัญหาและเสริมสร้างศักยภาพ และ ส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- กระตุ้นเศรษฐกิจ ในระดับฐานรากของประเทศรวมทั้งเสริมสร้าง ภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต
- เสริมสร้างศักยภาพและความเข้มแข็งทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ของประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง

2. ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติมีระเบียบที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- 1) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544
- 2) ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 ประกอบไปด้วย 2 หมวดดังนี้

หมวดที่ 1 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ข้อ 6 ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ” โดยมีชื่อเรียกว่า กทบ.

ข้อ 7 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ สองปี และอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้

ข้อ 8 นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระข้อ 7 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (1) ตาย
- (2) ลาออก
- (3) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (4) คณะรัฐมนตรีมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง
- (5) เป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ
- (6) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุด

ข้อ 9 การประชุมของคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงเป็นองค์ประชุม

ข้อ 10 คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) กำหนดนโยบาย การจัดตั้ง และแนวทางการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- (2) กำหนดแผนการจัดหาแนวเงินทุนกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และแผนการจัดสรรให้แก่กองทุน
- (3) จัดทำร่างกฎหมายเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เสนอต่อคณะรัฐมนตรี
- (4) กำหนดแผนงานและอกระเบียบ ข้อบังคับและประกาศในการจัดตั้ง และแนวทางการบริหารกองทุน
- (5) อกระเบียบเกี่ยวกับการรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน จัดหา และจัดสรรผลประโยชน์
- (6) อกระเบียบเกี่ยวกับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และการบริหารกองทุน
- (7) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการคณะทำงานเพื่อดำเนินการตามระเบียบนี้
- (8) อกระเบียบ คำสั่ง และประกาศอื่นๆ เพื่อปฏิบัติตามระเบียบนี้
- (9) เพื่อประโยชน์ในการบริหารงานของสำนักงาน อาจมีคำสั่งให้ข้าราชการหรือลูกจ้างของส่วนราชการ หรือคณะกรรมการอาจของให้คณะรัฐมนตรีมีมติให้พนักงาน หรือลูกจ้างของรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ไปช่วยปฏิบัติงานเป็นเจ้าหน้าที่ของสำนักงานได้ โดยถือว่าเป็นการปฏิบัติราชการหรือปฏิบัติงานตามปกติ โดยจะช่วยให้ช่วยปฏิบัติงานเต็มเวลา บางเวลา หรือนอกเวลาก็ได้ อีกทั้งอาจกำหนดค่าตอบแทนให้ผู้ไปช่วยปฏิบัติงานด้วยก็ได้
- (10) รายงานผลการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรค รวมทั้งฐานะการเงินของกองทุนให้คณะรัฐมนตรีทราบอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
- (11) ปฏิบัติหน้าที่อื่น หรือตามที่กฎหมายอื่นบัญญัติให้เป็นอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการ หรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ข้อ 11 การประชุมของคณะกรรมการให้นำข้อ 9 มาใช้กับการ

ประชุมและวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมอนุกรรมการโดยอนุโลม

ข้อ 12 ให้คณะกรรมการที่ปรึกษาและคณะอนุกรรมการ ที่ได้รับการแต่งตั้งตามระเบียบนี้ ได้เบี่ยงประชุมค่าตอบแทนตามอัตราที่กำหนด ในพระราชกฤษฎีกาเบี่ยงประชุม และค่าตอบแทนที่ปรึกษา ซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้ง พ.ศ. 2525 และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยเบิกจ่ายจากสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

หมวดที่ สำนักคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ข้อ 13 ให้มีสำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติใน สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

ข้อ 14 สำนักงานมีอำนาจ หน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ
- (2) ปฏิบัติงานธุรการของคณะกรรมการ ที่ปรึกษาคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการ
- (3) ศึกษารวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของคณะกรรมการและกองทุน
- (4) ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้ทราบถึงการจัดตั้งนโยบาย และแนวทางการบริหารกองทุน
- (5) ดำเนินการและประสานงานกับส่วนราชการและองค์การต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อเตรียมความพร้อม ในการจัดตั้งกองทุนและแนวทางการบริหารกองทุน
- (6) จัดให้มี หรือสนับสนุนให้มีการประชุมชี้แจงและฝึกอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานกองทุน
- (7) พิจารณาเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการในการพิจารณาแผนการบริหารและจัดการกองทุนหลักเกณฑ์ การดำเนินงานกองทุน
- (8) ให้การสนับสนุน ปรึกษาหารือ และข้อเสนอแนะแก่คณะกรรมการเกี่ยวกับนโยบายระเบียบหลักเกณฑ์ การดำเนินงานกองทุน
- (9) ดำเนินการหรือมอบหมายให้หน่วยงานอื่นๆ ดำเนินการส่วนที่เกี่ยวข้องกับกองทุน และรายงานผลต่อคณะกรรมการดำเนินการในส่วนการบริหารกองทุน
- (10) รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของสำนักงานเสนอต่อคณะกรรมการ
- (11) ดำเนินกาอื่นใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

3. แบบติดตามสังเกตการณ์คัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

แบบติดตามสังเกตการณ์คัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีส่วนสำคัญในการประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองต่างๆ เนื่องจากกระบวนการเลือกคณะกรรมการกองทุน จะต้องเป็นไปตามข้อที่ 41 ของระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ. ศ 2544 กล่าวดังนี้

1. จะต้องมีการร่วมในสี่ของครัวเรือนทั้งหมดเข้าร่วม

ประชุม

2. การเลือกคณะกรรมการหมู่บ้านและชุมชนเมือง ให้เป็นไป

ตามมติที่ประชุม

- สำหรับคุณสมบัติของคณะกรรมการกองทุน จะต้องเป็นตาม ข้อ

17 ของระเบียบ

คณะกรรมการว่าด้วย การจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ 2544 ดังนี้

ชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ 2544 ดังนี้

1. เป็นผู้ที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านและอาศัยอยู่ในหมู่บ้านติดต่อกันระยะเวลาไม่น้อยกว่าสองปี ก่อนวันที่ได้รับคัดเลือกเป็นกรรมการกองทุน

บ้านติดต่อกันระยะเวลาไม่น้อยกว่าสองปี ก่อนวันที่ได้รับคัดเลือกเป็นกรรมการกองทุน

2. เป็นผู้บรรลุนิติภาวะ โดยมีอายุยี่สิบปีบริบูรณ์

3. ปฏิบัติตนอยู่ในหลักศาสนา มีความรับผิดชอบ เสียสละ มี

ส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชน ไม่ติดการพนัน ไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติด และไม่มีประวัติเสียหายทางการเงิน ตลอดจนยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตย

4. ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถ หรือ

เสมือนไร้ความสามารถ

5. ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำ

คุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท

6. ไม่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ามีความผิดแต่รอการ

กำหนดโทษหรือรอการลงโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท

7. ไม่เคยถูกให้ออก ปลดออก หรือไล่ออกราชการ

องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ เพราะทุจริตต่อหน้าที่ หรือสร้างความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ทางราชการ องค์กรหรือหน่วยงานที่สังกัด

8. ไม่เป็นผู้ที่ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งที่เสียสิทธิตามมาตรา 68 วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540

9. ไม่เป็นผู้ที่เคยพ้นจากตำแหน่งคณะกรรมการกองทุน ตามข้อ 20(3) และ (4) (คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ.2544:18)

4. แบบคำขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

การขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองนั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองได้ประเมินความพร้อมด้านต่าง ๆ ของหมู่บ้านและชุมชนเมืองนั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองจะต้องมีความพร้อมในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. กระบวนการคัดเลือกกรรมการเป็นไปตามระเบียบกองทุน และวิธีการที่หมู่บ้านและชุมชนเมืองกำหนดไว้
2. คุณสมบัติกรรมการระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
3. ความรู้ ประสบการณ์ และความมั่นใจในการบริหารกองทุนของคณะกรรมการกองทุน
4. มีระเบียบข้อบังคับในการดำเนินงานกองทุน
5. การมีส่วนร่วมในการจัดการกองทุน
6. สมาชิกมีการปฏิบัติตามระเบียบครบถ้วน
7. มีการเปิดบัญชีเงินฝากของกองทุนแล้ว

5. ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ระเบียบข้อบังคับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านนาตมมีดังต่อไปนี้

1. ที่ตั้ง

ที่ตั้งของกองทุน หมู่บ้านนาตม หมู่ที่ 9 ตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

2. วัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุน

- (1) เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนให้กับสมาชิก

- (2) เพื่อให้บริการเงินกู้แก่สมาชิก
- (3) เพื่อส่งเสริมการออมด้วยวิธีการฝากเงินสัจจะและเงินรับฝาก
- (4) เพื่อพัฒนาจิตใจสมาชิกให้เป็นคนดี มีคุณธรรม 4 ประการ คือ
 - เป็นคนมีความซื่อสัตย์, สุจริต, เที่ยงตรง, โปร่งใส
 - เป็นคนไม่เห็นแก่ตัว, ไม่เห็นแก่พวกพ้อง
 - เป็นคนไม่มัวเมาในสิ่งอบายมุข, ไม่ติดการพนัน
 - เป็นคนรู้จักรักสามัคคี
- (5) เพื่อพัฒนาสมาชิกให้เป็นคนดี มีคุณธรรม 4 ประการคือ
 - เป็นคนเรียนเก่ง ใฝ่หาความรู้ใหม่ๆ
 - เป็นคนเก่งคิด คิดสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหา
 - เป็นคนเก่งงาน ขยันการงาน และมีความรับผิดชอบหน้าที่
 - เป็นคนเก่งงาน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อทุกคน

3. แหล่งที่มาของเงินทุน

แหล่งที่มาของเงินทุนประกอบด้วยเงินและทรัพย์สินดังนี้

- (1) เงินที่ได้รับจัดสรรจากคณะกรรมการ
- (2) เงินกู้ยืม
- (3) ดอกผลหรือผลประโยชน์ใด ๆ ที่เกิดขึ้นจากเงิน

กองทุนหมู่บ้าน

(4) ค่าธรรมเนียมแรกเข้า และ/หรือ ค่าสมัครสมาชิกคณะกรรมการสามารถนำมาใช้จ่ายได้เลย เป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการบริหารจัดการ เช่น เป็นค่าถ่ายเอกสาร, ภาษี, สมุดบัญชี และอื่นๆ

- (5) เงินสมทบจากกลุ่มหรือองค์กรสมาชิก (ถ้ามี)
- (6) เงินฝากสัจจะและเงินรับฝาก
- (7) เงินหรือทรัพย์สินอื่น ๆ ที่กองทุนได้รับ โดยไม่มี

เงื่อนไขผูกพัน หรือภาระติดพันอื่นใด

4. คุณสมบัติของสมาชิก

คุณสมบัติของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองมีดังต่อไปนี้

- (1) เป็นผู้พำนัก หรือพักอาศัยอยู่ในบ้านนาตาม หมู่ที่ 9

ไม่น้อยกว่าหกเดือนก่อนการจัดตั้งกองทุน

- (2) เป็นผู้ที่มิมีสัญชาติต่าง มีความรู้ความเข้าใจ เห็นชอบ

ด้วยหลักการของกองทุน และสนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของกองทุน

(3) เป็นผู้พร้อมจะปฏิบัติตามระเบียบของกองทุน ได้มี

มติเห็นชอบให้เข้าเป็นสมาชิก

(4) เป็นผู้พร้อมจะปฏิบัติตามระเบียบของกองทุน ได้มี

มติเห็นชอบให้เข้าเป็นสมาชิก

(5) อดทน เสียสละ และเห็นแก่ประโยชน์ของกองทุน

เป็นสำคัญ

(6) มีเงินฝากสัจจะ

(7) สมาชิกจะต้องนำเงินสัจจะมาฝากทุกเดือน

5. การสมัครเข้าเป็นสมาชิก

การสมัครเข้าเป็นสมาชิกมีดังต่อไปนี้

(1) ยื่นคำขอสมัครเป็นสมาชิกกองทุนได้ที่คณะกรรมการ

กองทุนหมู่บ้าน

(2) ผู้ที่มีคุณสมบัติตามข้อ 4 สามารถยื่นความจำนงหรือ

สมัครเข้าเป็นสมาชิกของกองทุนได้ปีละหนึ่งครั้ง

(3) สมัครเป็นสมาชิกได้ทั้งในลักษณะปัจเจกบุคคลและ

กลุ่มหรือองค์กรชุมชนแล้วแต่ความสมัครใจของผู้สมัคร เช่นกลุ่มออมทรัพย์, กลุ่มเกษตรกร, กลุ่มอาชีพ, กลุ่มแม่บ้าน, และกลุ่มเยาวชน

(4) คณะกรรมการกองทุนเป็นผู้พิจารณาว่าจะรับบุคคล

หนึ่งบุคคลใดเข้าเป็นสมาชิกโดยชอบธรรม

(5) ผู้สมัครเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้านนาตาม จะต้องมี

อายุ 20 ปี ขึ้นไปและจะต้องเป็นผู้ที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านนาตาม

(6) ผู้ที่ไม่สมัครเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ไม่สามารถที่

จะกู้เงินกองทุนหมู่บ้านได้ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น

6. การพ้นสภาพจากการเป็นสมาชิก

สมาชิกขาดหรือพ้นสภาพจากการเป็นสมาชิก ตามเหตุต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

(1) ตาย

(2) ลาออกหรือได้รับอนุมัติให้ลาออกจากคณะกรรมการ

กองทุนหมู่บ้าน

(3) วิกลจริต จิตฟั่นเฟือน หรือถูกศาลสั่งให้เป็นคนไร้

ความสามารถ

(4) ที่ประชุมใหญ่สมาชิกมีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียง

สองในสาม ของผู้ร่วมประชุม

(5) จงใจฝ่าฝืนระเบียบของกองทุนหรือแสดงตนเป็น

ปรปักษ์หรือไม่ให้ความช่วยเหลือหรือร่วมมือกับกองทุนไม่ว่าด้วยประการใด

(6) จงใจปิดบังความจริงอันควรแจ้งให้ทราบในใบสมัคร

(7) นำทรัพย์สินของกองทุนไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ที่ได้

ระบุไว้

(8) มีลักษณะและคุณสมบัติไม่ตรงกับข้อ 6

6. การพิจารณาเงินกู้สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

การพิจารณาเงินกู้ให้ผู้กู้นั้น คณะกรรมการกองทุนจะต้องดำเนินการตาม

หมวดที่ 7 ว่าด้วยการกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

ข้อ 30 สมาชิกที่ประสงค์จะขอกู้เงินจากกองทุนต้องจัดทำคำขอกู้ โดยระบุวัตถุประสงค์ในการกู้เงินอย่างชัดเจน โดยให้ยื่นคำขอกู้ดังกล่าวต่อคณะกรรมการกองทุนให้คณะกรรมการกองทุนพิจารณาเงินกู้ตามเกณฑ์และวิธีการที่กองทุนกำหนด

ข้อ 31 คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจ ในการอนุมัติเงินกู้อย่างหนึ่งไม่เกิน จำนวน สองหมื่นบาทในกรณีที่คณะกรรมการกองทุนมีมติเห็นสมควรอนุมัติเงินกู้อย่างใดเกินกว่าจำนวนที่กำหนดไว้ตามวรรคหนึ่งให้คณะกรรมการกองทุนเรียกประชุมสมาชิกเพื่อให้สมาชิกเพื่อให้สมาชิกพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดต่อไป แต่ทั้งนี้การอนุมัติเงินกู้อย่างหนึ่งต้องไม่เกินจำนวนห้าหมื่นบาท

ข้อ 32 ในกรณีที่คณะกรรมการกองทุนมีมติอนุมัติเงินกู้ยืมตามคำขอทั้งหมดหรือบางส่วน ให้บันทึกความเห็นในแบบคำขอกู้เงิน พร้อมทั้งส่งสำเนาแบบคำขอกู้เงินตลอดจนเงื่อนไขและรายละเอียดในการอนุมัติเงินกู้ แจ้งให้ผู้ขอกู้และธนาคารรับทราบโดยเร็ว

ให้คณะกรรมการกองทุนแต่งตั้งผู้แทนกรรมการกองทุนอย่างน้อยสองคน เป็นผู้แทนคณะกรรมการกองทุนในการทำสัญญากู้ยืมเงินกับผู้กู้ที่ได้รับอนุมัติเงินกู้ ให้ผู้ขอกู้ที่ได้อนุมัติเงินกู้เปิดบัญชีออมทรัพย์กับธนาคาร และแจ้งหมายเลขบัญชีออมทรัพย์ให้คณะกรรมการกองทุนรับทราบโดยเร็ว การโอนเงินเข้าบัญชีผู้กู้ ธนาคารจะเป็นผู้ทำหน้าที่โอนเงินเข้าในบัญชีผู้กู้ที่ผ่านการพิจารณาอนุมัติจากคณะกรรมการกองทุน ตามคำสั่งและเงื่อนไขของคณะกรรมการกองทุน

ข้อ 33 คณะกรรมการกองทุนอาจเรียกหลักประกันเงินกู้ ไม่ว่าจะเป็นบุคคลหรือทรัพย์สินตามเกณฑ์และวิธีการที่กองทุนกำหนด

ข้อ 34 ให้คณะกรรมการกองทุนกำหนดอัตราดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทนเงินฝากและเงินกู้เป็นอัตราที่แน่นอนตามความเห็นชอบจากที่ประชุมสมาชิก โดยคำนึงถึงจารีตประเพณี และสภาพเศรษฐกิจและสังคมในหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นหลัก และปิดประกาศอัตราดอกเบี้ย หรือค่าตอบแทนให้ดังกล่าวอย่างเปิดเผย

ข้อ 35 การกำหนดระยะเวลาชำระเงินกู้ให้คณะกรรมการกองทุนพิจารณาตามความเหมาะสมแห่งสัญญาเงินกู้แต่ละรายการชำระเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทนให้ผู้ชำระให้แล้วเสร็จสิ้นภายในกำหนดระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่ทำสัญญา การชำระคืนเงินกู้หรือเงินลงทุนทุกประเภท ผู้กู้หรือผู้ที่นำเงินไปลงทุนจะต้องนำเงินไปส่งคืน ณ ธนาคารและนำหลักฐานการชำระคืนเงินกู้หรือเงินลงทุนไปมอบให้คณะกรรมการกองทุนเพื่อเป็นหลักฐานในการจัดทำบัญชีหรือดำเนินการในส่วนเกี่ยวข้อง

ข้อ 36 ในกรณีที่ผู้กู้ผิดสัญญาไม่ชำระคืนเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทนตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในสัญญากู้ยืมเงิน ให้ผู้กู้เสียเบี้ยปรับตามจำนวนที่ระเบียบหรือข้อบังคับที่กองทุนกำหนดไว้ อย่างแน่นอนสำหรับจำนวนที่ขาดหรือค้างชำระ เว้นแต่ผู้กู้ได้รับอนุญาตให้ผ่อนผันชำระหนี้ คณะกรรมการกองทุนอาจพิจารณายกเลิกหรือปรับลดเบี้ยปรับให้ผู้กู้อย่างหนึ่งรายใดก็ได้เมื่อมีเหตุผลอันสมควรและด้วยความเห็นชอบจากที่ประชุมสมาชิกด้วยเสียงเกินกึ่งหนึ่ง หรือดำเนินการอื่น ๆ ตามระเบียบที่กองทุนกำหนด

ข้อ 37 ในกรณีที่ผู้กู้มิได้เริ่มดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในการขอกู้ยืมเงินหรือมีหลักฐานอันควรเชื่อถือได้ว่าผู้กู้นำเงินไปใช้นอกกรอบวัตถุประสงค์โดยปราศจากเหตุผลอันควร ให้คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจยกเลิกสัญญาและเรียกคืนเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทนที่ค้างชำระคืนเต็มจำนวนได้โดยทันทีให้คณะกรรมการกองทุนเรียกประชุมสมาชิกเพื่อลงมติให้ผู้กู้ซึ่งนำเงินไปใช้

นอกจากรอบวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในคำขอกู้ยืมเงินพ้นจากสมาชิกภาพในระยะเวลาสามสิบวันหลังจากยกเลิกสัญญาสมาชิกซึ่งที่ประชุมสมาชิกมีมติให้พ้นจากสมาชิกภาพตามวรรคสองห้ามมิให้สมัครเข้าเป็นสมาชิกของกองทุนเป็นระยะเวลาสองปี

กองทุนหมู่บ้านนาคม หมู่ 9 มีเกณฑ์สำหรับการพิจารณาเงินกู้ มีดังนี้

พิจารณาถึง ความเป็นอยู่อาชีพ มีรายได้/วัน/เดือน ตามที่สมาชิกมีวัตถุประสงค์จะขอกู้ยืมเงินทุนหมุนเวียนที่จะนำไปประกอบอาชีพเพื่อมีรายได้เสริมในครัวเรือน แต่ให้อยู่ภายใต้กฎระเบียบข้อบังคับและการพิจารณาของคณะกรรมการกองทุน

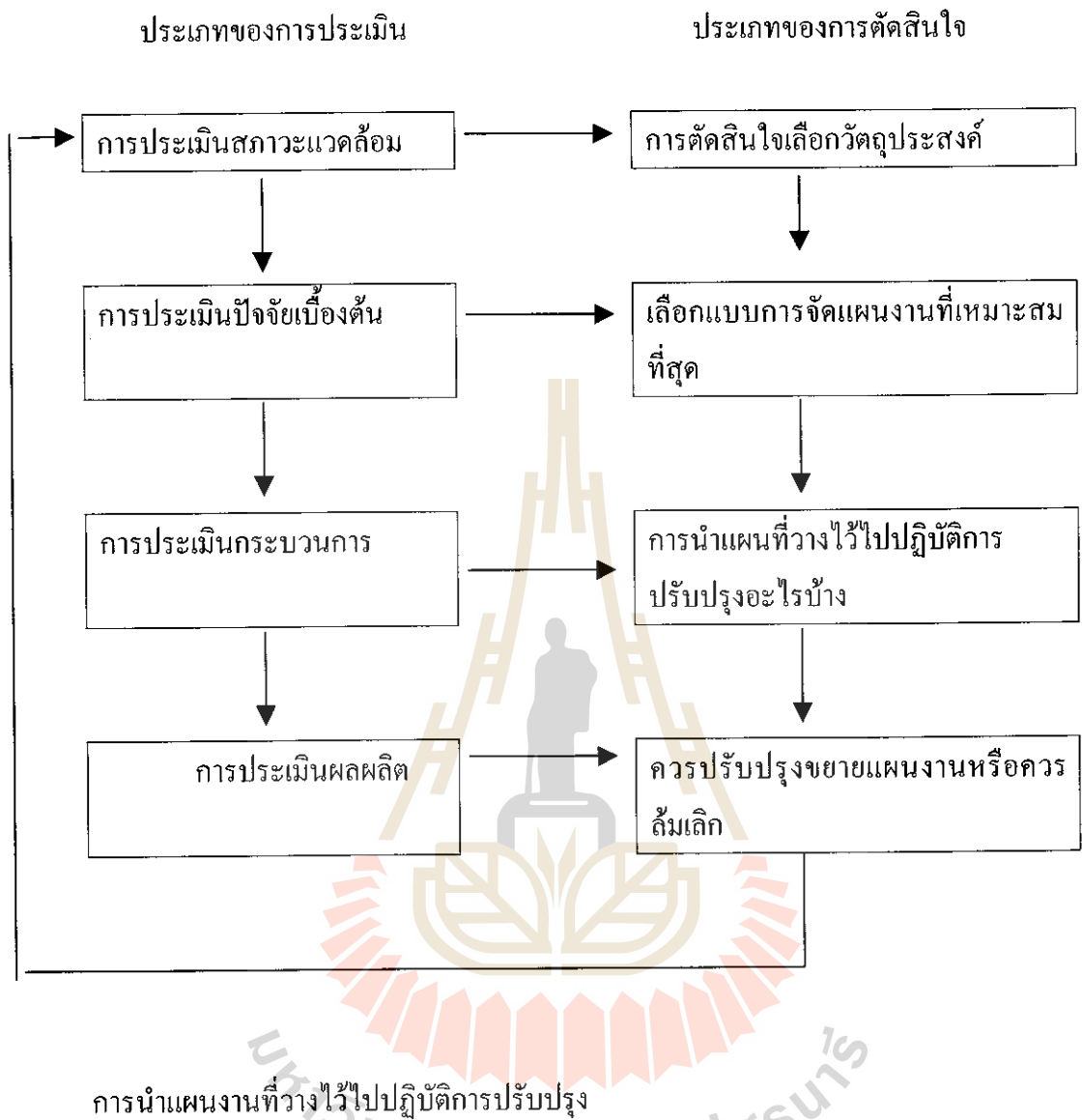
7. หลักการประเมินโครงการรูปแบบชีพชีพโมเดล

จำเนียร สุขหลาย และคณะ ได้สรุป “ รูปแบบการประเมินแบบชีพชีพโมเดล “ ในหนังสือรวมบทความทางการประเมินโครงการ (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์, (บรรณานุกรม), 2544: 46-60) ดังนี้

แบบจำลองประเภทนี้ไม่เพียงแต่ประเมินว่า บรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่เท่านั้น แต่ยังเป็น การประเมินเพื่อให้รายละเอียดต่าง ๆ เพื่อช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการอีกด้วย โดยเฉพาะการประเมินผลโครงการประชุม ซึ่งลักษณะเป็นแบบการประเมินความก้าวหน้าเพื่อบ่งชี้จุดเด่น จุดด้อยของการประเมินรวมสรุปหลังโครงการประชุมสิ้นสุดแล้ว เพื่อบ่งชี้ผลสัมฤทธิ์ของโครงการประชุมแบบจำลองที่เหมาะสม ที่จะใช้เป็นกรอบความคิดในการประเมินแบบชีพชีพโมเดล จึงเป็นที่นิยมใช้ ทั้งนี้ เพราะนักประเมินจะได้ข้อดี ข้อบกพร่อง และประสิทธิภาพของโครงการที่จะประเมินได้เป็นอย่างดี ซึ่งนับได้ว่าเป็นการรับข่าวสารแบบสะสม ช่วยในการตัดสินใจของผู้บริหารเป็นอย่างมาก ทั้งยังเป็นแบบจำลองที่เข้าใจง่าย สะดวกในการปฏิบัติ จึงเป็นที่นิยมกว้างขวาง

แบบจำลองชีพชีพโมเดล จะประเมินในด้านต่าง ๆ ดังนี้ คือ

1. การประเมินสภาวะแวดล้อม (Context Evaluation) ซึ่งจะช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผนในการกำหนดวัตถุประสงค์
2. การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) เป็นการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการเพื่อกำหนดรูปแบบของโครงการ
3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการตัดสินใจในด้านการประยุกต์ใช้ เพื่อควบคุมการดำเนินการของโครงการ
4. การประเมินกระบวนการ (Product Evaluation) จะช่วยในการตัดสินใจ เพื่อตัดสินใจและดูผลสำเร็จของโครงการ สรุปความสัมพันธ์ของประเภทการประเมินและประเภทของการตัดสินใจ

แผนภาพ ที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินกับการตัดสินใจในแบบจำลองซัพพี้โมเดล
(ที่มา : สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ . 2544 : 221-234)

ในการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองครั้งนี้ ผู้ทำสารนิพนธ์จะใช้กรอบความคิดทฤษฎีในการประเมิน โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบซัพพี้โมเดล ดังกล่าวแล้ว

8. การวิเคราะห์โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นโครงการที่มุ่งสนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับการอนุมัติกองทุนแล้วเสร็จ เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง นำไปสู่ความเข้มแข็งด้านสังคมและเศรษฐกิจของชุมชนอย่างยั่งยืน โดยการจัดสรรทุนการศึกษาแก่บัณฑิตให้เข้าศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตการจัดการและประเมินโครงการ โดยกำหนดให้ศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติจริงในพื้นที่หมู่บ้านและชุมชนเมือง ให้เป็นกิจกรรมหลักของการศึกษา โดยเนื้อหาหลักสูตรจะมุ่งเกี่ยวกับการบริหาร การเงิน การบัญชี การจัดทำโครงการ การวิเคราะห์โครงการ การวิจัยและการประเมินผลโครงการ การออกแบบผลิตภัณฑ์และการตลาด รวมถึงการเรียนรู้ชุมชน การประเมินผลและการพัฒนาชุมชนที่ใช้การวิจัยเป็นเครื่องมือ

หลักการและเหตุผล

ตามที่รัฐบาลมีนโยบายเร่งด่วนในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยมีปรัชญาในการสร้างจิตสำนึกความเป็นชุมชนท้องถิ่น โดยชุมชนเป็นผู้กำหนดอนาคตและจัดการหมู่บ้านและชุมชนให้เป็นคุณค่าและภูมิปัญญาของตนเอง มีการเกื้อกูลผู้ด้อยโอกาสในหมู่บ้านและชุมชน เชื่อมโยงกระบวนการเรียนรู้ระหว่างชุมชน ราชการ เอกชน และประชาสังคม และเป็นการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาประชาธิปไตยพื้นฐาน และเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง สำหรับกองทุนเพื่อการพัฒนาอาชีพ สร้างรายได้ ลดรายจ่าย และบรรเทาเหตุฉุกเฉิน และความจำเป็นเร่งด่วน อีกทั้งเพื่อให้ท้องถิ่นมีความสามารถในการจัดระบบและบริหารจัดการเงินกองทุนของตนเอง เพื่อสร้างศักยภาพในการเสริมสร้างความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองสู่การพึ่งตนเองอย่างยั่งยืน อีกทั้งเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากของประเทศ รวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต

จากความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่ได้จัดตั้งเสร็จแล้ว และได้รับการอนุมัติให้ตั้งกองทุนรับการจัดสรร โอนเงินเข้ากองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแล้ว หรือชุมชนที่ยังไม่ได้รับการอนุมัติก็ตาม การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพและพัฒนากองทุนไปสู่ความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน เป็นภารกิจที่ต้องมีการดำเนินการ สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ จึงเห็นสมควรให้มีการสนับสนุนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน

และชุมชนเมือง โดยให้ทุนการศึกษาแก่บัณฑิตเพื่อการศึกษาหลักสูตรการจัดการและการประเมินโครงการ ซึ่งเป็นหลักสูตรที่กำหนดการศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติจริงในพื้นที่หมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยกำหนดนโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เป็นกิจกรรมหลักของการศึกษา ซึ่งช่วยในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง รวมทั้งก่อให้เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้แก่ผู้จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่งเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจระดับล่างอีกทางหนึ่ง และส่งเสริมให้บัณฑิตที่ต้องการพัฒนาบ้านเกิดมีโอกาสกระทำได้อีกทั้งบัณฑิตได้มีการยกระดับการศึกษาควบคู่กับการปฏิบัติงานในพื้นที่ สมควรให้สถาบันการศึกษาทั้งในส่วนของกระทรวงศึกษาธิการ และทบวงมหาวิทยาลัย จัดทำหลักสูตร โดยเนื้อหาหลักสูตรจะมุ่งเน้นเกี่ยวกับการบริหารจัดการ การเงิน การบัญชี การจัดทำโครงการ การวิเคราะห์โครงการ การวิจัยและการประเมินโครงการ การออกแบบผลิตภัณฑ์และการตลาด รวมทั้งการเรียนรู้ชุมชน การประเมินผลและการพัฒนาชุมชนที่ใช้การวิจัยเป็นเครื่องมือ และผู้จบหลักสูตรจะได้รับ “ประกาศนียบัตรบัณฑิต” ซึ่งเป็นการประเมินบัณฑิตดังกล่าวทางหนึ่ง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ให้พึ่งตนเองได้ยั่งยืน โดยกระบวนการของการศึกษาระดับบัณฑิต เพื่อเข้าไปช่วยเหลือ ส่งเสริมการพัฒนาและติดตามประเมินผลวิจัยนโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้ดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ
2. เพื่อสร้างรายได้ สร้างโอกาสสำหรับบัณฑิตว่างงาน 74,881 คน โดยเฉพาะบัณฑิตในหมู่บ้านชนบท
3. เพื่อสร้างศักยภาพและยกระดับการศึกษาของบัณฑิตให้มีทักษะในการบริหารจัดการ ซึ่งเป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อีกทางหนึ่ง
4. เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง รวมทั้งข้อมูลของหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่เป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

เป้าหมาย

1. เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง จำนวน 74,881 กองทุน

2. ให้บัณฑิตได้ยกระดับฐานะการศึกษา และศักยภาพด้านการบริหารโครงการ จำนวน 74,881 คน

3. มีรายงานผลความก้าวหน้านโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง และรายงานผลการวิจัยกองทุน รวมทั้งสิ้น 74,881 กองทุน

แผนการดำเนินการ

1. ประชาสัมพันธ์โครงการและรับสมัครนักศึกษาเข้าศึกษาหลักสูตร ประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาการจัดการและการประเมินโครงการ จำนวน 74,881 คน เพื่อเข้ารับการฝึกอบรมและการปฏิบัติงาน ระยะเวลา 10 เดือน (ธันวาคม 2544 – กันยายน 2545)

2. จัดทำหลักสูตร “การศึกษาระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาการจัดการและการประเมินโครงการ” โดยสำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ร่วมกับบุคลากรจากกระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่ สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล กรมอาชีวศึกษา และกรมการศึกษานอกโรงเรียน และทบวงมหาวิทยาลัย โดยมหาวิทยาลัยในส่วนภูมิภาคร่วมเตรียมการ ดังนี้

1) เป็นหลักสูตรเชิงสหวิทยาการและบูรณาการ “Interdisciplinary and Integrated” เน้นการเรียนการสอนเชิงประเมินผลวิจัย (Research Oriented) และการศึกษา ปัญหา (Problem Based Learning) เป็นหลัก

2) เป็นการศึกษาภาคทฤษฎี ร้อยละ 20 และปฏิบัติ ร้อยละ 80 โดยเน้นการปฏิบัติภาคสนาม เพื่อศึกษาหมู่บ้านและชุมชน และฝึกปฏิบัติการวิจัยในพื้นที่

3) จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 27 หน่วยกิต ประกอบด้วย หมวดวิชาสัมพันธ์ จำนวน 6 หน่วยกิต และหมวดวิชาเฉพาะด้าน จำนวน 21 หน่วยกิต โดยผู้รับทุนจะมีเอกสารตำราเรียนรู้ด้วยตนเอง และฝึกปฏิบัติจริง อาจารย์นิเทศก์ติดตามงาน เดือนละ 4 ครั้ง 4 วัน

4) จัดทำคู่มือปฏิบัติงานของนักศึกษาที่ได้รับทุนการศึกษา และคู่มือ ความสำเร็จทั้งการสอนภาคทฤษฎีและการนิเทศก์ภาคสนามในหมู่บ้านที่รับผิดชอบ 5 วันต่อ สัปดาห์ มีอาจารย์สอนเสริมเดือนละ 2 วัน

3. จัดตั้งคณะกรรมการอำนวยการ คณะกรรมการดำเนินการในส่วนกลางและคณะกรรมการระดับจังหวัด เพื่อทำหน้าที่ประสานและดำเนินงานให้โครงการบรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมาย โดยมีกิจกรรมดังนี้

1) ประชุมและสัมมนาคณะกรรมการส่วนกลาง และอนุกรรมการระดับจังหวัด เพื่อรับทราบรายละเอียด โครงการ และการจัดทำแผนการปฏิบัติโครงการร่วมกัน

2) สถาบันการศึกษาตามโครงการ กำหนดคณาจารย์ผู้สอนและคณาจารย์นิเทศก์ และทำความเข้าใจหลักสูตรร่วมกัน

3) คัดเลือกนักศึกษาที่จะได้รับทุนการศึกษาตามนโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ จำนวน 74,881 คน โดยเปิดโอกาสให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เป็นผู้คัดเลือกจากนักศึกษาที่ด้อยโอกาสและยากจน นักศึกษาจะได้รับทุนการศึกษาเป็นรายเดือน เดือนละ 6,360 บาท ระยะเวลา 10 เดือน และต้องจ่ายค่าเรียนเดือนละ 600 บาท โดยสถาบันการศึกษาในพื้นที่จะเป็นผู้จ่ายทุนการศึกษานักศึกษาในแต่ละเดือน

4) จัดปฐมนิเทศและฝึกอบรมนักศึกษาที่ได้รับทุนการศึกษาให้เข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ มีความรู้ ทักษะ และสามารถอยู่กับท้องถิ่นได้ เพื่อช่วยดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนให้เกิดประสิทธิภาพ ติดตามประเมินผลนโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองอย่างมีระบบและต่อเนื่อง วิจัยผลการดำเนินงานนโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และให้คำปรึกษาสมาชิกกองทุนในการจัดการทำกิจกรรมโครงการและแผนการใช้เงินกู้

5) คณาจารย์ผู้สอนและคณาจารย์นิเทศก์ ติดตามและนิเทศ ช่วยเหลือนักศึกษาในพื้นที่การปฏิบัติงาน

6) นักศึกษาผู้รับทุนต้องรายงานผลการดำเนินการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในการปฏิบัติงานทุกราย 15 วัน รายเดือน และรายไตรมาส แก่คณาจารย์นิเทศก์ที่รับผิดชอบแต่ละพื้นที่กองทุน และให้มีการสัมมนารอบไตรมาสในระดับจังหวัด และระดับชาติ เพื่อนำปัญหามาปรับปรุงแก้ไข และรวบรวมเป็นรายงานตามนโยบายเสนอต่อคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เมื่อสิ้นสุดโครงการ (ครบ 1 ปี) นักศึกษาผู้รับทุนส่งรายงานการวิจัยเชิงปฏิบัติการเป็นรายกองทุน หมู่บ้านและชุมชนเมืองและผลรายงานวิจัยรายจังหวัด รายภาค และภาพรวมของนโยบาย เสนอต่อคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

การบริหารจัดการและการติดตามประเมินผล

1. ดัชนีวัดผลสำเร็จของโครงการ

- 1) จำนวนเงินกองทุน 1 ล้านบาทยังคงอยู่
- 2) จำนวนบัณฑิตที่ว่างงาน มีรายได้

3) จำนวนบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรการศึกษาระดับ ประกาศนียบัตร บัณฑิต สาขาการจัดการและการประเมินโครงการ

4) จำนวนการรายงานผลความก้าวหน้านโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง และรายงานผลการวิจัยของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

2. กลไกการติดตามประเมินผล

1) มีคณะกรรมการติดตามประเมินผลและส่งเสริมโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เป็นระยะ ๆ จากนักศึกษาที่ได้รับทุนทุก ๆ 15 วัน และ 1 เดือน เพื่อรายงานความก้าวหน้า ผลลัพธ์ ปัญหาอุปสรรคของโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

2) มีการประชุมสัมมนา 3 เดือน ของคณะกรรมการส่วนกลาง และคณะกรรมการระดับจังหวัด เพื่อนำปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นมาปรับปรุงแก้ไข และเสนอต่อคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

3. ผลประโยชน์ของโครงการ

1) บัณฑิตที่ว่างงาน จำนวน 74,881 คน จะได้รับเงินถึงร้อยละ 93.8 จากงบประมาณทั้งหมดของโครงการ เนื่องจากลักษณะของโครงการเป็นการให้ทุนฝึกอบรม โดยจ่ายเป็นเงินสดในอัตราเดือนละ 6,360 บาท จำนวนผู้รับทุน 74,881 คน ซึ่งทำให้ในแต่ละเดือนมีเม็ดเงินประมาณ 476 ล้านบาท หมุนเวียนและกระจายไปทั่วประเทศ นอกจากนั้น ยังมีค่าบริหารจัดการ มีการสัมมนาติดตามผลโครงการเป็นระยะ ๆ ทุก 15 วัน 1 เดือน และ 3 เดือน ซึ่งจะทำให้มีการจ่ายเงินนำไปสู่การกระตุ้นเศรษฐกิจ และเชื่อมโยงไปสู่ภาคธุรกิจการค้า บริการ และภาคประชาชน อันเป็นเศรษฐกิจฐานรากอย่างต่อเนื่องอื่น ๆ อีกมาก

2) ผู้ได้รับผลประโยชน์จากโครงการ คือ ผู้สำเร็จการฝึกอบรม ซึ่งได้รับประกาศนียบัตรบัณฑิต หลักสูตรการจัดการและการประเมินโครงการ โดยใช้ชุมชนเป็นห้องเรียน มีการเรียนรู้ ปฏิบัติงานและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในพื้นที่ ซึ่งจะมีประสบการณ์จริงนำไปใช้ในการทำงานต่อไป นอกจากนี้ยังมีโอกาสหางานได้ง่ายขึ้น และมีโอกาสได้รับการจ้างงานจากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติหรือ อบต. และสามารถนำประกาศนียบัตรไปใช้เป็นหน่วยกิตสมทบในการศึกษาต่อระดับปริญญาโทได้

3) กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีการบริหารจัดการกองทุนที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น มีกระบวนการศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการ การติดตามประเมินผลและส่งเสริมการพัฒนานโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ซึ่งเป็นการสร้างเสริมกิจกรรมของนโยบายที่มีอยู่ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการประเมินโครงการ

การประเมินครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบความจริง 4 ประการ ดังที่ระบุไว้แล้วในวัตถุประสงค์ในบทที่ 1 เพราะฉะนั้นในบทที่ 3 จึงมี 6 ด้าน ดังนี้

1. รูปแบบการประเมินและเครื่องมือ
2. ตัวชี้วัด แหล่งข้อมูล และวิธีการเก็บข้อมูล
3. ตัวชี้วัดบริบทและตัวแปรที่ศึกษา
4. ตัวชี้วัดการประเมิน โครงการ โดยภาพรวมและตัวแปรที่ศึกษา
5. ตัวชี้วัดการประมวลเทคนิควิธี และตัวแปรที่ศึกษา
6. การแจกแจงตัวแปรและลักษณะค่าของตัวแปรตามวัตถุประสงค์ 4 ประการ

6.1 เพื่อทราบว่าการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ บรรลุเป้าหมายมากน้อยเพียงใด

6.2 เพื่อทราบว่า มีปัจจัยด้านบวกและปัจจัยด้านลบที่ส่งเสริมและขัดขวางการบรรลุเป้าหมายดังกล่าวมีอะไรบ้าง

6.3 เพื่อทราบว่า ได้เกิดองค์การเครือข่ายของการเรียนรู้หรือไม่ จากกระบวนการทำสารนิพนธ์ครั้งนี้

6.4 เพื่อทราบตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน

1. รูปแบบการประเมินและเครื่องมือ

1.1 รูปแบบการประเมิน

1) หลักการพื้นฐานของการประเมินเป็นการประเมินตามรายงานสภาพจริง หรือที่เรียกกันว่า “Authentic Evaluation”

2) การตัดสินคุณค่า ความเด่น ความด้อย ไม่ใช่เป้าหมายสำคัญของการประเมิน แต่อาจทำในเชิงชี้แนะสำหรับตัวบ่งชี้บางตัวเท่านั้น

3) การกำหนดเกณฑ์สำหรับการตัดสินค่าของตัวบ่งชี้จะไม่กระทำไว้ล่วงหน้า แต่จะทำการเก็บข้อมูลก่อนสำหรับตัวบ่งชี้ทุกตัว แล้วจึงค่อยพิจารณาว่าควรกำหนดเกณฑ์ ตัดสินค่าแต่

เป็นผลตามรายงานสภาพจริงสำหรับตัวบ่งชี้ได้บ้าง แล้วจึงค่อยพิจารณาตัดสินตามเกณฑ์นั้น ส่วนตัวบ่งชี้ที่ไม่มีการกำหนดเกณฑ์ก็เสนอผลโดยไม่มีตัดสินค่า แต่เป็นรายงานผลตามสภาพจริง

4) รูปแบบการประเมินเป็นการประเมินเชิงระบบ ซึ่งตรงกับ ซิฟฟ์โมเดล (CIPP Model : Context - Input - Process - Product) แบบจำลองซิฟฟ์โมเดล ระบุว่า จะประเมินในด้านต่าง ๆ ดังนี้ คือ (ตรงตามแผนภาพที่ 1 ที่ได้แสดงไว้ในบทที่ 1 ของสารนิพนธ์นี้)

4.1 การประเมินสภาวะแวดล้อม (Context Evaluation) เป็นการประเมินสภาพทั่วไปของชุมชนท้องถิ่น คำว่า “บริบท” หมายถึง สภาพแวดล้อม ซึ่งอยู่รอบ ๆ หน่วยระบบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองนั้น

4.2 การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) เป็นการประเมินปัจจัยนำเข้าทั้งปวงของหน่วยระบบการบริหารจัดการและของหน่วยระบบกิจการของผู้กู้

4.3 การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการประเมินกระบวนการของทั้งสองหน่วยระบบ คือหน่วยระบบบริหารจัดการกองทุนและหน่วยระบบกิจการของผู้กู้

4.4 การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) เป็นการประเมินผลผลิตทั้งหมดที่เกิดขึ้นในหน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้กู้ และหน่วยระบบการดำเนินการของผู้กู้ในแต่ละราย

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการประเมิน โครงการกองทุนหมู่บ้าน ได้แก่ แบบรายงานต่าง ๆ (บร.) และแบบเก็บข้อมูลอื่น ๆ เพิ่มเติมที่ใช้ในการประเมิน โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองดังนี้

- 1) แบบรายงาน บร. 1 (แบบเก็บข้อมูลบริบทชุมชนหมู่บ้าน)
- 2) แบบรายงาน บร. 2 (แบบเก็บข้อมูลตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน)
- 3) แบบรายงาน บร. 3 (แบบรายงานความรู้ ความเข้าใจ ทักษะคนที่มียอดกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง)
- 4) แบบรายงาน บร. 4 (แบบรายงานการปฏิบัติงานรายเดือน)
- 5) แบบรายงาน บร. 5 (แบบรายงานผลการจัดเวทีบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง)
- 6) แบบรายงาน บร. 6 (แบบรายงานผลการจัดเวทีกลุ่มผู้กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง)
- 7) แบบรายงาน บร. 7 (แบบรายงานผลการสัมภาษณ์เพื่อค้นหาตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนในทัศนะของประชาชน)

- 8) แบบรายงาน บร. 8 (โครงการเศรษฐกิจชุมชนหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์)
- 9) แบบรายงาน บร. 9 (แบบบันทึกการสัมภาษณ์)
- 10) แบบรายงาน บร. 10 (แบบสรุปบทเรียนชุมชนหมู่บ้าน)
- 11) แบบรายงาน บร. 11 (แบบศึกษาเจาะลึกรายกรณี)
- 12) แบบรายงาน บร. 12 (การวิเคราะห์จัดทำแผนแม่บทชุมชน)
- 13) แบบเก็บข้อมูลเพิ่มเติมในลักษณะอื่น ๆ

2. ตัวชี้วัด แหล่งข้อมูล และวิธีการเก็บข้อมูล

2.1 ตัวชี้วัด

ในการกำหนดตัวชี้วัดที่ใช้ในการประเมิน โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองครั้งนี้ ผู้ทำสารนิพนธ์ได้กำหนดตัวชี้วัดตามกรอบทฤษฎีเชิงระบบหรือตามกรอบการประเมินแบบซิปป (CIPP Model) ดังกล่าวแล้วในบทที่ 1

ตัวชี้วัดที่ใช้ของหน่วยระบบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองครั้งนี้ ประกอบด้วย

2.1.1 ตัวชี้วัดของหน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้กู้ (หน่วยระบบ

A) ได้แก่

- 1) ตัวชี้วัดบริบท (Context Indicator)
- 2) ตัวชี้วัดปัจจัยนำเข้า (Input Indicator)
- 3) ตัวชี้วัดกระบวนการ (Process Indicator)
- 4) ตัวชี้วัดผลผลิต (Product Indicator)

2.1.2 ตัวชี้วัดของหน่วยระบบการดำเนินกิจการของผู้กู้แต่ละราย (หน่วยระบบ B)

ได้แก่

- 1) ตัวชี้วัดบริบท (Context Indicator)
- 2) ตัวชี้วัดปัจจัยนำเข้า (Input Indicator)
- 3) ตัวชี้วัดกระบวนการ (Process Indicator)
- 3) ตัวชี้วัดผลผลิต (Product Indicator)

2.2 แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูล

แนวทางดำเนินงานด้านข้อมูล ในการทำสารนิพนธ์ไม่ได้เน้นความเคร่งครัดในวิธีวิจัยที่จะมุ่งควบคุมการเก็บข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลแต่มุ่งให้ได้เนื้อหาสาระ และข้อหลักการวิชาที่รวบรวมมาได้ ดังนั้น จึงไม่ได้แสดงวิธีการโดยละเอียดในการเก็บข้อมูล

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการเก็บข้อมูล สำหรับแต่ละตัวชี้วัดขึ้นอยู่กับลักษณะและธรรมชาติของตัวชี้วัดนั้น ๆ ทั้งตัวชี้วัดของหน่วยระบบบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้กู้แต่ละราย

วิธีการที่ใช้เก็บข้อมูลและการทำสารนิพนธ์ครั้งนี้ ประกอบไปด้วยหลายวิธี ได้แก่

- 1) การสัมภาษณ์โดยใช้แบบ บร. ต่าง ๆ
- 2) การจัดประชุมเวทีชาวบ้าน
- 3) การสังเกตอย่างมีส่วนร่วม
- 4) การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม

วิธีสังเคราะห์ข้อมูล ในการสังเคราะห์ข้อมูลที่เก็บมาได้ด้วยวิธีต่าง ๆ ผู้ศึกษาได้นำข้อมูลในเรื่องเดียวกันมาประมวลเข้าด้วยกัน ถ้าพบว่า มีข้อแตกต่างก็ทำการตรวจสอบกับแหล่งที่มาหรือแหล่งอื่นที่มีความเชื่อถือได้ จากนั้นจึงนำมาเรียบเรียงและจัดเกลาจนได้ประเด็นที่ชัดเจน ดังปรากฏในบทที่ 4

3. ตัวชี้วัดบริบทและตัวแปรที่ศึกษา

ตัวชี้วัดบริบท หมายถึง ตัวชี้วัดสภาพแวดล้อมของหน่วยระบบ A เป็นสำคัญ

ตัวชี้วัดบริบทของหน่วยระบบกองทุนหมู่บ้าน แบ่งเป็น 2 ระดับ คือ

3.1 บริบทระดับประเทศ เช่น สภาพของดิน ป่าไม้ สภาพศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น และตัวบ่งชี้อื่น ๆ ในแบบรายงาน บร. 1

1. ความยากจนของประเทศ
2. นโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมและวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม (SMEs)
3. ภาวะการขาดดุลการค้าของประเทศ
4. สภาพแวดล้อมของประเทศในปัจจุบัน
5. ความเดือดร้อนและการเป็นหนี้สินของประชาชน
6. บรรยากาศของความอ่อนแอในท้องถิ่นชนบท บางคน เรียกว่า ความล้มเหลวของ

ท้องถิ่นชนบท

7. ค่านิยมในกระแสวัฒนธรรมและสินค้าจากต่างประเทศ

3.2 บริบทระดับท้องถิ่น เช่นสภาพภูมิศาสตร์ของหมู่บ้าน / ชุมชนนี้ สภาพป่าและหนองน้ำ สภาพที่ดินทำกินของชาวบ้านในหมู่บ้าน / ชุมชนและตัวบ่งชี้อื่น ๆ ในแบบ บร. 1

ตัวชี้วัดบริบทระดับท้องถิ่น หรือตัวชี้วัดบริบทภายในท้องถิ่น ประกอบไปด้วย ตัวแปรตาม บร. 1 ดังต่อไปนี้

1. ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน / ชุมชน
2. สภาพปัจจุบัน
3. ด้านเศรษฐกิจทั้งหมู่บ้าน / ชุมชน
4. ด้านวัฒนธรรม
5. ข้อมูลด้านอื่น ๆ เช่น

5.1 ลักษณะบางประการด้านเศรษฐกิจและอาชีพ เช่น การมีหนี้สินของชาวบ้าน การมีที่ทำกินของตนเอง, การเช่าที่ทำกิน การมีทัศนคติอยากได้สิ่งนั้น สิ่งนั้นจึงต้องขายทรัพย์สินเดิม หรือกู้ หรือยืม, การตลาดสำหรับผลผลิต, และระดับฐานะทางการเงินหรือสินทรัพย์

5.2 วัฒนธรรมประเพณี หรือแบบแผนการดำเนินชีวิตที่เด่น ๆ ของท้องถิ่น/ชุมชน

5.3 ลักษณะบางประการที่เป็นศักยภาพในด้านดี ซึ่งจะเอื้อต่อการสร้างความเข้มแข็งอย่างยั่งยืนให้แก่ชุมชน เช่น ความสามัคคี ความขยัน การมีแหล่งท่องเที่ยว การมีแหล่งอาหาร เป็นต้น

5.4 ลักษณะบางประการที่สะท้อนถึงความไม่เข้มแข็งของชุมชน/ ท้องถิ่น เช่น การละทิ้งถิ่น การแตกแยกของครอบครัว ความไม่สามัคคี โรคภัยประจำท้องถิ่น เป็นต้น

4. ตัวชี้วัดการประเมินโครงการโดยภาพรวมและตัวแปรที่ศึกษา

โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองโดยภาพรวมตามแนวคิดเชิงระบบประกอบไปด้วย 2 หน่วยระบบ ดังนี้

1. หน่วยระบบ A หน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้กู้
2. หน่วยระบบ B หน่วยระบบการดำเนินกิจการของผู้กู้แต่ละรายดังนั้นในการ

กำหนดตัวชี้วัดเพื่อจะประเมิน โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองจึงเป็นไปตามกรอบความคิดทฤษฎีที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ซึ่งได้รายการตัวชี้วัด ดังนี้

ตัวชี้วัดของหน่วยระบบ A

หน่วยระบบ A คือ หน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้กู้ ประกอบไปด้วยตัวชี้วัดจำนวน 4 หมวด คือ

ตัวชี้วัดของหน่วยระบบ B

หน่วยระบบ B คือ หน่วยระบบการดำเนินงานของผู้ดูแลราย ประกอบไปด้วยตัวชี้วัดจำนวน 4 หมวด คือ

1. ตัวชี้วัดบริบทของหน่วยระบบ B แบ่งออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

1.1 ตัวชี้วัดบริบทระดับประเทศ ซึ่งเป็นตัวชี้วัดบริบทชนิดเดียวกับ ตัวชี้วัดระดับประเทศของหน่วยระบบ A (ตามที่กล่าวมาแล้วในตอนที 3)

1.2 ตัวชี้วัดบริบทระดับท้องถิ่น ซึ่งเน้นตัวชี้วัดบริบทชนิดเดียวกับ ตัวชี้วัดระดับประเทศของหน่วยระบบ A (ตามที่กล่าวมาแล้วในตอนที 3)

1.3 ตัวชี้วัดบริบทเฉพาะตัว ประกอบไปด้วยตัวแปรดังต่อไปนี้

1.3.1 ความรู้ความสามารถของผู้ดูแลและครอบครัว

1.3.2 ทรัพย์สินของผู้ดูแลและเครือญาติ

1.3.3 หนี้สินธนาคารของผู้ดูแล

1.3.4 หนี้ยูนิตนอกระบบของผู้ดูแล

1.3.5 อาชีพหลักของผู้ดูแล

1.3.6 รายได้ของครอบครัว

1.3.7 ประสบการณ์ในการดำเนินงาน

2. ตัวชี้วัดปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ B ประกอบไปด้วยตัวแปรดังต่อไปนี้

2.1 เงินที่กู้มาได้

2.2 เงินอื่น ๆ

2.3 สถานที่และวัตถุดิบ

2.4 เทคนิควิธีทำงาน

2.5 กำลังทำงาน

3. ตัวชี้วัดกระบวนการของหน่วยระบบ B ประกอบไปด้วย ตัวแปร ดังต่อไปนี้

3.1 การทำกิจการถูกวิธี

3.2 การหาตลาดที่ดี

3.3 การหาวัตถุดิบที่ดี

3.4 การทำบัญชี

3.5 การวิเคราะห์ประเมิน

4. ตัวชี้วัดผลผลิตของหน่วยระบบ B แบ่งเป็น 3 ด้าน ดังนี้

4.1 ผลโดยตรง (Immediate Result) ได้แก่

4.1.1 รายได้เป็นเงิน

4.1.2 ผู้ที่ได้ผลผลิตเป็นสิ่งของ

4.2 ผลกระทบโดยตรง (Direct Impact)

4.2.1 ผู้ที่ได้ขยายกิจการ

4.2.2 ผู้ที่ได้ทำการด้วยเทคนิควิธีที่ดีขึ้นอันเนื่องมาจากการได้ศึกษาค้น

คว้าด้วยตนเอง

4.3 ผลกระทบทางอ้อม (Indirect Impact)

4.3.1 ผู้ที่มีการพึ่งตนเอง

4.3.2 ผู้ที่มีสุขภาพและมีความเข้มแข็งในกิจการของตนเองอย่างยั่งยืน

4.3.3 การกลับคืนถิ่นของประชาชน

กล่าวโดยสรุป ตัวชี้วัดการประเมินโครงการ โดยภาพรวมของหน่วยระบบ A และหน่วยระบบ B นั้นมีความเชื่อมโยงต่อกัน เช่น ปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ A บางตัว ต้องพึ่งผลผลิตของหน่วยระบบ B คือรายได้เป็นเงิน ผู้ในแต่ละรายต้องส่งคืนกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ดังนั้น เงินที่ผู้ชำระคืนเป็นตัวชี้วัดปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ A

ความสำเร็จของโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองนั้น ต้องประเมินทั้ง 2 หน่วยระบบ เพราะหน่วยระบบ A ประสบความสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับผลผลิตที่ได้จากหน่วยระบบ B กล่าวคือ ถ้าหน่วยระบบการดำเนินกิจการของผู้ประสบความสำเร็จ เงินที่ผู้ชำระคืนก็จะส่งเข้าไปเป็นปัจจัยนำเข้าให้แก่หน่วยระบบ A มากขึ้น ในทำนองคล้ายกันกับผลผลิตของหน่วยระบบ A คือยอดเงินกู้ที่ให้กับผู้กู้ ถ้าออกไปสู่คนดีและมากพอ หน่วยระบบ B จะประสบความสำเร็จด้วย

5. ตัวชี้วัดการประมวลเทคนิควิธีและตัวแปรที่ศึกษา

ตัวชี้วัดการประมวลเทคนิควิธีในการดำเนินกิจการ หมายถึง การจัดกลุ่มผู้คนที่ทำการเดียวกันให้คิดกระบวนการวิธีทำงาน (Work Procedure) ที่ดี ในแนวคิดเชิงระบบ เช่นหน่วยระบบในทำอาชีพที่ดีจะต้องประกอบไปด้วย ปัจจัยนำเข้าฯ กระบวนการ และผลผลิตที่ดีนั้นจะต้องทำอย่างไร โดยทำการพิจารณาตัวแปรดังต่อไปนี้

กลุ่มอาชีพทางการเกษตร (ปลูกพืชผัก)

ผู้ปฏิบัติงาน 36 ราย กระบวนการทำงานมีดังนี้

1. การใช้ปัจจัยนำเข้าที่ดี ด้านคุณสมบัติและปริมาณที่เหมาะสม ได้แก่

1.1 ดินมีความอุดมสมบูรณ์

- 1.2 เมล็ดพันธุ์พืชที่ดี
- 1.3 มีน้ำตลอดฤดูกาล
- 1.4 เกษตรกรมีความรู้เอาใจใส่
- 1.5 เงินทุนเพื่อการผลิต
2. การมีกระบวนการที่ดี ได้แก่
 - 2.1 การเตรียมพื้นที่
 - 2.2 การคัดเลือกเมล็ดพันธุ์
 - 2.3 การดูแลใส่ปุ๋ยในเวลาและปริมาณที่เหมาะสม
 - 2.4 การกำจัดวัชพืชและป้องกันโรคพืช
3. การได้ผลผลิตที่ดีด้านคุณภาพ และปริมาณที่พอเหมาะ ได้แก่
 - 3.1 การดูแลเอาใจใส่สม่ำเสมอทุกขั้นตอน
 - 3.2 การเก็บเกี่ยวในระยะเวลาที่เหมาะสม
 - 3.3 การเก็บเกี่ยวโดยวิธีการที่เหมาะสม
 - 3.4 ราคาผลผลิตดี

กลุ่มอาชีพเลี้ยงวัวนม

- ผู้รู้ จำนวน 1 ราย กระบวนการทำงานมีดังนี้
1. การใช้ปัจจัยนำเข้าที่ดี ด้านคุณสมบัติและปริมาณที่พอเหมาะ ได้แก่
 - 1.1 โคพันธุ์ดี
 - 1.2 โรงเรือนขนาดเหมาะสม
 - 1.3 เกษตรกรมีความรู้เอาใจใส่
 - 1.4 เงินทุนเพื่อการผลิต
 2. การมีกระบวนการที่ดี ได้แก่
 - 2.1 การคัดเลือกพันธุ์โค
 - 2.2 การให้อาหารสดและอาหารข้น
 - 2.3 การทำวัคซีนป้องกันโรค
 - 2.4 การทำความสะอาดโรงเรือน
 3. การได้ผลผลิตที่ดีด้านคุณภาพ และปริมาณที่พอเหมาะ ได้แก่
 - 3.1 การดูแลเอาใจใส่สม่ำเสมอทุกขั้นตอน
 - 3.2 เจริญเติบโต ตั้งท้อง คลอดลูก

กลุ่มอาชีพเลี้ยงปลาคูก

ผู้รู้ จำนวน 3 ราย กระบวนการทำงานมีดังนี้

1. การใช้ปัจจัยนำเข้าที่ดี ด้านคุณสมบัติและปริมาณที่พอเหมาะ ได้แก่
 - 1.1 มีบ่อขนาดเหมาะสม
 - 1.2 ลูกปลาพันธุ์ดี
 - 1.3 มีน้ำตลอดฤดู
 - 1.4 เงินทุนเพื่อการผลิต
 - 1.5 เกษตรกรมีความรู้เอาใจใส่
 - 1.6 เครื่องมือและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง
2. การมีกระบวนการที่ดี ได้แก่
 - 2.1 การเตรียมบ่ออนุบาล
 - 2.2 การปรับสภาพน้ำให้เหมาะสม
 - 2.3 การคัดเลือกพันธุ์ลูกปลา
 - 2.4 การให้อาหารในปริมาณที่เหมาะสม
 - 2.5 การตรวจคุณภาพน้ำและการเปลี่ยนถ่ายน้ำ
 - 2.6 การป้องกันและรักษาโรคที่ถูกต้อง
3. การได้ผลผลิตที่ดีด้านคุณภาพ และปริมาณที่พอเหมาะ ได้แก่
 - 3.1 การดูแลเอาใจใส่สม่ำเสมอทุกขั้นตอน
 - 3.2 ปลาเจริญเติบโตมีขนาดตามความต้องการของตลาด

6. การแจกแจงตัวแปรและลักษณะค่าของตัวแปร

ต่อไปนี้เป็นรายการตัวแปรที่จะให้ข้อมูลเกี่ยวกับการบรรลุวัตถุประสงค์ทั้ง 4 ประการของการทำสารนิพนธ์ที่ได้กล่าวไว้ในบทที่ 1 ของสารนิพนธ์นี้ บรรดาตัวแปรที่ปรากฏในตอนนี้อย่างส่วนใหญ่ได้มาจากการนำเอาตัวแปรของตอนที่ 3 ถึงตอนที่ 5 มาแจกแจงและเรียบเรียงใหม่ และมีตัวแปรใหม่ ๆ บางตัวเพิ่มขึ้น เพื่อตอบคำถามที่เพิ่มขึ้นของตอนที่ 6 พร้อมกันนี้จึง แสดงลักษณะของค่าของตัวแปร เพื่อความสะดวกแก่การเก็บข้อมูลและเขียนสรุปผล

วัตถุประสงค์ประการที่ 1 เพื่อทราบว่ากองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง บรรลุเป้าหมาย 5 ข้อเพียงใดอันได้แก่

1.1 การเกิดกองทุน

ตัวแปร	ลักษณะค่าของตัวแปร
1. การมีกองทุนหมู่บ้าน	<ul style="list-style-type: none"> - มีกองทุนอยู่ก่อนแล้วก็กองทุน - มีกองทุนขึ้นมาใหม่จากเงินกองทุน 1 ล้าน - รวมเงิน 1 ล้านบาทสมทบกับกองทุนหนึ่งกองทุนใด
2. การมีความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้าน	<ul style="list-style-type: none"> - มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุน - มีบุคคลผู้เกี่ยวข้องเกี่ยวกับกองทุนมาให้ความรู้ - อื่น ๆ ใน บร. 3
3. ทักษะคนที่มิต้องกองทุนหมู่บ้าน	<ul style="list-style-type: none"> - มีความต้องการอยากให้เกิดกองทุนหมู่บ้าน - มีกองทุนหมู่บ้านสามารถพัฒนาอาชีพและรายได้ - อื่น ๆ ใน บร. 3
4. การมีวัตถุประสงค์ของกองทุน	<ul style="list-style-type: none"> - การพัฒนาอาชีพ - มีการสร้างงาน - มีการสร้างรายได้ - มีสวัสดิภาพของสมาชิกกองทุน
5. แนวโน้มความเข้มแข็งและอยู่รอดของกองทุน	<ul style="list-style-type: none"> - มีผู้สนับสนุนให้เกิดกองทุน - มีสมาชิกในชุมชนให้ความร่วมมือสมัครเป็นสมาชิกกองทุน - อื่น ๆ ในรายงาน บร. 2 (ข้อ 1- 12)
6. ยอดเงินในปัจจุบันของกองทุนหมู่บ้าน	<ul style="list-style-type: none"> - จำนวนสมาชิกกองทุน - จำนวนเงินออมและเงินทุน - ยอดคงเหลือของกองทุน 1 ล้าน

1.2 การมีระบบบริหารกองทุน

ตัวแปร	ลักษณะค่าของตัวแปร
1. คณะกรรมการบริหารกองทุน	<ul style="list-style-type: none"> - มีคณะกรรมการบริหารกองทุน - จำนวนคณะกรรมการบริหารกองทุน - มีการคัดเลือกคณะกรรมการตามระเบียบ

- กองทุน
2. ระเบียบการบริหารกองทุน
 - มีระเบียบการบริหารกองทุน
 - มีการร่วมกันสร้างตามระเบียบ
 3. การดำเนินงาน
 - มีการประชุมของคณะกรรมการ
 - มีการรับสมัครสมาชิก
 - มีการจัดทำบัญชีเป็นปัจจุบัน
 - มีการรับเงินฝาก
 - มีการระดมทุนเงินฝาก
 4. การตัดสินใจเงินกู้
 - มีระเบียบการกู้และขอทุน
 - มีระเบียบการคิดดอกเบี้ย
 - จำนวนผู้กู้ที่ได้รับการพิจารณาเงินกู้
 - จำนวนผู้กู้ที่ไม่ได้รับการพิจารณาเงินกู้
 - จำนวนผู้กู้ที่มีความพอใจกับการพิจารณาเงินกู้
 - จำนวนผู้กู้ที่ไม่มีความพอใจกับการพิจารณาเงินกู้
 5. มีการจัดสรรผลประโยชน์
 - จำนวนยอดกองทุนสะสมจาก 1 ล้านบาท
 - จำนวนดอกเบี้ยที่ได้รับ
 - มีการจัดสรรผลประโยชน์อย่างยุติธรรม
- 1.3 การมีการเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเอง**
ตัวแปร	ลักษณะค่าของตัวแปร
1. มีความเข้าใจในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง	- ได้รับความรู้เกี่ยวกับเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง - มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง
2. มีการปฏิบัติในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง	- มีการนำหลักการเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติในการบริหารกองทุน - มีการนำหลักการเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติในการประกอบอาชีพของผู้กู้
3. การมีความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุน	- มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุน - มีบุคคลผู้เกี่ยวข้องกองทุนให้ความรู้

4. มีการปฏิบัติในเรื่อง
การพึ่งตนเอง	- มีการนำหลักการพึ่งตนเองมาใช้ในการ
ในการบริหารกองทุน
- มีการนำหลักการพึ่งตนเองมาใช้ในการ
ประกอบอาชีพ
5. มีความเข้าใจในเรื่อง
ภูมิปัญญาท้องถิ่น	- ได้รับความรู้เกี่ยวกับเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น
- มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภูมิปัญญา
ท้องถิ่น
6. มีการปฏิบัติในเรื่อง
ภูมิปัญญาท้องถิ่น	- มีการนำหลักการภูมิปัญญาท้องถิ่นมา
ใช้ในการบริหารกองทุน
- มีการนำหลักการภูมิปัญญาท้องถิ่นมา
ใช้ในการดำเนินกิจการของผู้
- อื่น ๆ ในแบบ บร. 1 (ข้อ 5.6)
7. ตัวแปรอื่น ๆ ในแบบ บร. 1 (ข้อ 5.6)	

1.4 การสร้างภูมิคุ้มกันทางด้านเศรษฐกิจและสังคม

หมายเหตุ ภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมในที่นี้ หมายถึงถึงศักยภาพและแนวโน้มที่จะไม่ตกเป็นเหยื่อหรือเป็นทาสทางเศรษฐกิจและสังคมแก่นายทุน หรือผู้ปองร้ายหรือภัยจากธรรมชาติที่อาจจะมีมาในอนาคต

ตัวแปร

ลักษณะค่าของตัวแปร

1. การกระตุ้นให้มีภูมิคุ้มกัน
ระดับของกองทุนโดยรวม	- มีการชี้แนะเรื่องกองทุนให้ประชาชนเข้าใจ
หลักการสำคัญที่ว่ากองทุนหมู่บ้านเป็นของ
สมาชิกทุกคน มิใช่เงินที่รัฐบาลให้ยืม
- มีความเข้าใจของสมาชิกกองทุนเกี่ยวกับ
การดำเนินงานกองทุนว่าจะต้องช่วยกันรักษา
เงินกองทุนด้วยตนเอง ถ้าผู้กู้ไม่ชำระคืนจะ
ต้องจัดการกันเองให้ได้ มิใช่รอรัฐบาลจัดการ
- สมาชิกเห็นโอกาสในการใช้กองทุนที่ถูกต้อง
2. ภูมิคุ้มกันระดับกิจการของผู้
แต่ละคน	- ผู้กู้แต่ละคนมีความคิดในการดำเนินการ
ประกอบอาชีพ โดยไม่กู้หนี้จากแหล่งที่

คอกเบี้ยแพง

- ผู้กู้แต่ละคนมีความคิดในการดำเนินการประกอบอาชีพโดยใช้หลักการพึ่งพาตนเองทางเทคโนโลยี
- ผู้กู้แต่ละคนมีความคิดในการดำเนินการประกอบอาชีพโดยคำนึงถึงการบริโภคเอง

1.5 การมีศักยภาพและมีความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่น

ตัวแปร

ลักษณะค่าของตัวแปร

1. ศักยภาพเดิมของบริบทมี
มากน้อยเท่าใด

- สภาพป่า
- สภาพดิน
- สภาพของหนองน้ำ
- จำนวนของประชากร
- อาชีพครั้งแรกของประชากร
- ถนน
- ไฟฟ้า
- ประปา
- อื่น ๆ ในรายงาน บร. 1 (ข้อ 2.1- 2.8)

2. การดำเนินงานเท่าที่ผ่านมามีศักยภาพในด้านต่าง ๆ

2.1 ทุนด้านการเงิน

- จำนวนเงินกองทุนในหมู่บ้าน
- จำนวนกลุ่มต่าง ๆ และจำนวนเงิน

2.2 ทุนด้านทรัพยากร

- จำนวนและลักษณะประชากร

ทางกายภาพ

- การประกอบอาชีพ
- สภาพของที่ดิน
- อื่น ๆ ในรายงาน บร. 1 (ข้อ 3.1, 3.2,4)

2.3 ทุนทางวัฒนธรรมประเพณี

- จำนวนวัด/มัสยิด/โบสถ์
- การใช้ภาษาพื้นบ้าน
- มีโบราณสถาน - โบราณวัตถุ
- อื่น ๆ ในรายงาน บร. 1 (ข้อ 5)
- อื่น ๆ ในรายงาน บร. 1 (ข้อ 5.7)

2.4 ทูทางปัญญา

- จำนวนโรงเรียนในหมู่บ้าน
- จำนวนผู้จบการศึกษาในระดับต่าง ๆ
- จำนวนนักเรียนในระดับต่าง ๆ
- จำนวนภูมิปัญญาชาวบ้าน

2.5 อื่น ๆ ในรายงาน บร. 1 (ข้อ 3.2,3.5,5)

4. มีความเข้มแข็งในการทำกิจการของผู้

ตัวแปร

- 1.1 การเกษตร
- 1.2 ค้าขาย
- 1.3 การบริการในชุมชน
- 1.4 อุตสาหกรรมในครัวเรือน
- 1.5 การลดรายจ่ายพัฒนาอาชีพ

ลักษณะค่าของตัวแปร

- ในแบบ บร. 4 ข้อ 5
- จำนวนผู้กึ่งที่ดำเนินกิจการอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ประการที่ 2 การทราบว่ามีปัจจัยด้านบวกและด้านลบอะไรบ้างที่สนับสนุนหรือขัดขวางการบรรลุเป้าหมายของกองทุน 1.1 – 1.5 ข้างต้น

2.1 ปัจจัยด้านบวกที่ส่งผลดีในการดำเนินการกองทุน

ตัวแปร

1. การมีส่วนร่วมในการจัดตั้งกองทุน
2. มีกองทุนเดิมในหมู่บ้าน
3. มีกลุ่มองค์กรต่าง ๆ ในชุมชน

ลักษณะค่าของตัวแปร

- มีใครบ้างมีส่วนร่วมในการจัดตั้งกองทุนมีจำนวนมากน้อยเพียงใด
- จำนวนกองทุนเดิมในหมู่บ้าน
- จำนวนเงินสะสมในหมู่บ้าน
- จำนวนกลุ่มองค์กรต่าง ๆ ในชุมชน

2.2 ปัจจัยด้านลบที่ก่อให้เกิดปัญหา

ตัวแปร

1. มีการไม่สนับสนุนในการจัดตั้งกองทุน

ลักษณะค่าของตัวแปร

- จำนวนผู้ไม่เห็นด้วยในการจัดตั้งกองทุน

2. มีความไม่พึงพอใจในการจัดตั้งกองทุน	- จำนวนผู้ที่ไม่พึงพอใจในการตัดสินใจ
3. ไม่มีเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยกลับเข้ากองทุน	- จำนวนผู้ที่ไม่ยอมส่งเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยกลับเข้ากองทุน

วัตถุประสงค์ประการที่ 3 การเกิดองค์กรเครือข่ายของการเรียนรู้

ตัวแปร	ลักษณะค่าของตัวแปร
1. มีเครือข่ายขององค์กรย่อยภายในชุมชน	- มีองค์กรผู้ประกอบการอาชีพเดียวกัน
- มีองค์กรผู้ประกอบการอาชีพเสริมกัน
- อื่น ๆ ในแบบรายงาน บร. 1 (ข้อ 6.3)
2. มีองค์กรแหล่งความรู้ที่เสริมการประกอบอาชีพและการดำเนินชีวิตในชุมชน	- มีหน่วยองค์กรมาให้ความรู้เรื่องการประกอบอาชีพและการดำเนินชีวิต
- มีการจัดตั้งองค์กรแหล่งความรู้ในชุมชน
3. มีองค์กรภายนอกชุมชนที่เชื่อมโยงกับองค์กรภายในชุมชน	- มีการจัดตั้งโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์
- มีการจำหน่ายหนึ่งผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบลที่เชื่อมกับตำบลอื่น ๆ
5. อื่น ๆ แบบรายงาน บร. 8	

วัตถุประสงค์ประการที่ 4 การค้นหาตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน

4.1 ความเข้มแข็งของชุมชนตามที่กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกำหนด

ตัวแปร	ลักษณะค่าของตัวแปร
ความเข้มแข็งของชุมชน	- ลักษณะของค่าบนตัวแปรใน บร. 2
1. มีความสามัคคี	
2. มีความซื่อสัตย์	
3. ยกย่องคนทำดี	
4. มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	
5. มีโอกาสหาความรู้เพิ่มเติม	
6. มีอาชีพสามารถเลี้ยงครอบครัวได้	

7. ครอบครัวในชุมชนมีความอบอุ่น
8. มีการรวมตัวตั้งกลุ่มองค์กร
9. มีการประชุมรับฟังความคิดเห็นของสมาชิก
10. มีการช่วยเหลือสตรี เด็ก และกลุ่มผู้ด้อยโอกาส
11. มีผู้นำที่มีความยุติธรรม
12. มีแผนงานชุมชนโดยสมาชิก

4.2 ความเข้มแข็งของชุมชนตามทัศนะของประชาชนในท้องถิ่นที่นักศึกษารับผิดชอบ

ตัวแปร

ความเข้มแข็งของชุมชน

ลักษณะค่าของตัวแปร

- สรุปประเด็นต่าง ๆ ตามทัศนะของประชาชน
ในชุมชนท้องถิ่นที่นักศึกษารับผิดชอบตาม
แบบรายงาน บร.7

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

บทที่ 4

ผลการติดตามประเมินโครงการ

สารนิพนธ์บทที่ 4 ผลการติดตามประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติประกอบด้วย การรายงานข้อมูลที่ได้ตามกรอบความคิดทฤษฎีซีพีพีโมเดล (CIPP Model)

ซึ่งเป็นรายงานตอนที่ 1 – 5 และการรายงานตามวัตถุประสงค์ของการทำสารนิพนธ์ แต่ละประการ ทั้ง 4 ประการ ซึ่งมี 6 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการประเมินบริษัทชุมชน

ตอนที่ 2 ผลการประเมินโครงการ โดยภาพรวม

ตอนที่ 3 ผลการทดลองวิธีใหม่

ตอนที่ 4 ผลการประมวลเทคนิควิธีทำธุรกิจของผู้กู

ตอนที่ 5 ผลอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นจากโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ตอนที่ 6 สรุปการบรรลุวัตถุประสงค์ของการทำสารนิพนธ์ 4 ประการ ได้แก่

6.1 เพื่อทราบว่ากองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติบรรลุเป้าหมาย 5 ข้อ
เพียงใด

6.2 เพื่อทราบว่าปัจจัยด้านบวกด้านลบอะไรบ้างที่สนับสนุน หรือขัดขวางการ
บรรลุเป้าหมายกองทุน

6.3 เพื่อทราบว่าได้เกิดองค์หรือข่ายของการเรียนรู้หรือไม่ จากกระบวนการทำ
สารนิพนธ์ครั้งนี้

6.4 เพื่อทราบตัวชี้วัดความแข็งของชุมชน

โดยที่จะใช้หลักการประเมินตามสภาพจริง (Authentic Evaluation) เป็นสำคัญ ดังนั้นสำหรับตัวแปรที่ผู้ประเมินไม่สามารถตั้งเกณฑ์การตัดสินค่า ดี - เลว ก็จะนำเสนอข้อมูลสภาพจริงเท่านั้น ส่วนตัวชี้วัดใดที่สมควรตั้งเกณฑ์ตัดสินค่าได้ ก็จะแสดงเกณฑ์นั้นอย่างชัดเจนควบคู่ไปกับการเสนอข้อมูล และเสนอผลการตัดสินค่า

1 ผลการประเมินบริบทชุมชน

ผลการประเมินบริบทชุมชน

1 บริบทระดับประเทศ

1.1 ความยากจนของประเทศ

ปัจจุบันนี้เศรษฐกิจของประเทศไทย ตกต่ำและวิกฤตเป็นอย่างมาก ทำให้รัฐบาลต้องกู้หนี้ยืมสินจากต่างประเทศเพื่อกู้วิกฤตเศรษฐกิจของไทย แต่ก็เป็นการแก้ปัญหาที่ปลายเหตุสำหรับประชากรในกลุ่มต่าง ๆ ในภาคเกษตรกรรมนั้นค่อนข้างจะเป็นกลุ่มที่ยากจนและน่าเป็นห่วงอย่างมาก เพราะผลผลิตทางการเกษตรที่ได้มานั้นมีราคาที่ตกต่ำ ทำให้เกษตรกรต้องกู้ยืมทุนจากสถาบันการเงินต่าง ๆ เป็นเหตุให้ประเทศต้องตกอยู่ในความยากจน

1.2 นโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดกลาง และขนาดย่อม (SMEs)

ไม่มีใครคาดคิดว่า ในช่วงเวลา 1 ปี ประเทศของเราจะประสบปัญหาอันร้ายแรงอย่างที่เราไม่เคยพบเคยเห็นมาก่อน รัฐบาลในขณะนั้นคิดว่าปัญหาของเราสามารถแก้ไขได้เพียงข้ามปี เราต่างได้ใช้ความอดทน ออกคลื่น เชื่อว่าสถานการณ์จะดีขึ้นหากเราทำตามแนวนโยบายการแก้ไขปัญหา ตามที่กองทุนการเงินระหว่างประเทศ หรือ IMF ได้ให้แนวทางและกรอบของการแก้ไขปัญหา กับเรามา คนไทยทุกคนก็ทำได้ดีเยี่ยม ไม่มีความรุนแรง แต่กระนั้น ทุกสิ่งที่เกิดขึ้นกลับเป็นไปในทางตรงกันข้าม อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศในปี 2541 ติดลบไป 7% ความหวังจะกลับมามีชีวิตที่สมบูรณ์เหมือนเดิมจะเลือนลางไปทุกที แต่ท่ามกลางการล่มสลายของธนาคารและกิจการขนาดใหญ่ จนกลายเป็นการล่มสลายของระบบเศรษฐกิจนั้น เชื่อหรือไม่ว่า มีคนกลุ่มหนึ่งที่รอดพ้น พวกเขาเป็นเพียงส่วนหนึ่งและส่วนเดียวของระบบเศรษฐกิจที่ยังคงทำงานหาเงินได้ พวกเขาบางคนมียอดขายคนละกว่า 200 ล้านบาท เป็นยอดขายที่เพิ่มขึ้นมากอย่างน่าประหลาดใจ บางแห่งมีกำไร 50 ล้านบาท และมีแนวโน้มกำไรเพิ่มขึ้นมากกว่า 10 - 30% ในปีนี้ กิจการของพวกเขาเหล่านี้มักมีทุนไม่มากไม่กู้เงินต่างชาติ แต่ผลิตสินค้าที่หลากหลายใช้ฝีมือ มีความงาม และคุณภาพในระดับสากล กิจการเหล่านี้ล้วนเป็นกิจการขนาดกลางและเล็ก ซึ่งจากนี้เราจะเรียกพวกเขาว่า **SME : Small & Medium Size Enterprise**

SME คือ ธุรกิจขนาดเล็กและขนาดกลางโดยย่อมาจาก Small and Medium Enterprises เนื่องจากรัฐเริ่มให้ความสนใจกิจการขนาดเล็กและขนาดกลางมากขึ้นอีกทั้งกระทรวง อุตสาหกรรมก็มีนโยบายที่จะส่งเสริมและสนับสนุนกิจการขนาดกลาง และเล็กอย่างชัดเจน เพราะเห็นว่าเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมโดยมีกรมส่งเสริม อุตสาหกรรมรับผิดชอบอยู่ จึงไม่ใช่กิจการในลักษณะเดิม แต่จะต้องมีลักษณะใหม่ คือ

1. เป็นธุรกิจที่สามารถขายได้ในบาท โชน และดอลลาร์ โชน
2. ต้องเป็น SME ที่ผลิตดีมีดีไซน์ และมีคุณภาพที่ตลาด โลกต้องการ และยอมรับได้
3. จะมีความสัมพันธ์ทางการบริหาร การออกแบบ และการผลิตที่เป็นสากลโดยมีหุ้นส่วนผู้บริหารมา จากที่ใดก็ได้ของโลก ที่มีทักษะมีเทคโนโลยีมาถ่ายทอดและร่วมเป็นเจ้าของร่วมเลี้ยง
4. จะต้องมีความเข้าใจตลาดของตนอย่างแท้จริง
5. จะต้องมีการปรับผลผลิตให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงของตลาด
6. จะต้องลดต้นทุนการผลิตให้ถูกที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยจะต้อง ไม่มองหาแหล่งเงินทุนในประเทศ เท่านั้น

1.3 ภาวะการขาดดุลการค้าของประเทศ

สภาวะการค้าและการส่งออกของประเทศมีมากในรูปแบบของภาคเกษตรกรรม เช่น การส่งออกข้าว การส่งออกอาหารสัตว์ การส่งออกเสื้อผ้า ซึ่งแต่ละปีการส่งออกสินค้าจำพวกนี้ มีมากแต่ก็ไม่มากเท่ากับการรับซื้อสินค้าจากต่างประเทศ เพราะส่วนใหญ่สินค้าที่ซื้อเข้ามาจะเป็น จำพวกสินค้าสิ้นเปลือง เช่น น้ำมันดิบ รถยนต์ ซึ่งแต่ละปีไทยเสียดุลทางการค้ามาก ซึ่งทำให้ส่ง ผลเสียทางเศรษฐกิจ ดังนั้น ทางที่ดีต้องลดการขาดดุลการค้าโดยการประหยัดเพื่อการค้าซื้อสินค้าจาก ต่างประเทศจะได้ลดน้อยลงอาจทำให้สภาวะการขาดดุลการค้าของประเทศลดน้อยลงก็ได้

1.4 สภาพแวดล้อมของประเทศในปัจจุบัน

ปัจจุบันนี้ ประเทศไทย มีสภาพแวดล้อมที่เลวลงเป็นอันมากเนื่องจากว่าคนไทย ส่วนใหญ่เห็นแก่ตัว ไม่รู้จักรักษาสมดุลทางธรรมชาติ ยิ่งในเขตเมืองหลวงสภาวะมลพิษทางอากาศ ยิ่งทวีคูณมาก ผู้คนเป็นโรคเกี่ยวกับทางเดินหายใจ ทั้งโรคมะเร็งปอด โรคหอบ โรคหืด ฯลฯ และใน ต่างจังหวัดก็มีการตัดไม้ทำลายป่ากัน บุกรุกที่ป่าสงวน ทำให้อากาศร้อน ฝนไม่ตกต้องตามฤดูกาล เมื่อน้ำแล้งก็แล้งจัดถ้าอยากให้ประเทศมีสภาวะเหมือนเดิมทุกคนในประเทศต้องร่วมแรงร่วมใจ กันปกป้องและรักษาสมดุลธรรมชาติ และต้องไม่ทำร้ายธรรมชาติกันเหมือนที่เคยเป็นอยู่ใน ปัจจุบันนี้

1.5 ความเดือนร้อนและการเป็นหนี้สินของประชาชน

เมื่อเศรษฐกิจตกต่ำ สินค้ามีราคาแพงขึ้น ประชาชนต้องการความอยู่รอดจึงต้อง หาหนทางต่าง ๆ โคนการกู้ยืมเงินจากนายทุน และแหล่งเงินกู้จากสถาบันทางการเงินต่าง ๆ เพื่อนำมาประกอบอาชีพ เมื่อเศรษฐกิจไม่ดี ผู้คนก็ไม่มีกำลังในการบริโภคสินค้าทำให้เกิดการขาดทุน

ของธุรกิจขนาดเล็ก ทำให้ผู้ที่กู้เงินมาไม่มีเงินคืนทำให้เกิดความเดือนร้อนจากการเป็นหนี้สินของประชาชน

1.6 บรรยากาศของความอ่อนแอในท้องถิ่นชนบท บางคนเรียกว่าความล่มสลายของท้องถิ่นชนบท

เมื่อสังคมไทยเปลี่ยนไปมันก็เป็นผลกระทบตั้งแต่สังคมในเมืองผู้คนต่างเห็นแก่ประโยชน์ของตัวเองเป็นหลัก มีการแก่งแย่งชิงดีกัน สถานะครอบครัวจากขยายมาเป็นครอบครัวเดี่ยวเมื่อเมืองใหญ่คือแหล่งทำมาหากิน ทำให้ผู้คนในชนบทหันเหเข้ามาหางานทำในเมืองกันมากขึ้นเป็นเหตุให้ท้องถิ่นไม่มีผู้คนอยู่ ทำให้สังคมในท้องถิ่นเกิดการล่มสลาย การเป็นอยู่ของท้องถิ่นเปลี่ยนไปคนหนุ่มสาวในวัยแรงงาน ออกไปหางานทำยังเมืองใหญ่ เหลือไว้แต่เด็กกับคนชรา ที่อยู่เฝ้าบ้านเพียงลำพัง และจะเกิดการเปลี่ยนแปลงมากยิ่งขึ้น ถ้าสังคมไทยยังเป็นอยู่อย่างนี้

1.7 ค่านิยมในกระแสวัฒนธรรม และสินค้าจากต่างประเทศ

ในปัจจุบันนี้คนไทยเปลี่ยนแปลงการเป็นอยู่อย่างมาก โดยหันมานิยมวัฒนธรรมและสินค้าจากต่างประเทศ โดยเฉพาะวัฒนธรรมการกิน, การแต่งตัว, การดำรงชีวิตประจำวัน ซึ่งค่านิยมนี้ทำให้คนไทยต้องเสียดุลทางการค้าจากต่างประเทศเป็นอย่างมาก เพราะต้องนำเข้าสินค้าบางประเภทสิ่งเหล่านี้เป็นวัฒนธรรมที่ผิด ๆ ถ้าคนไทยมองย้อนกลับมาและใช้ชีวิตเหมือนเดิมที่ปู่ย่าเราได้ปฏิบัติกันมานาน ประเทศไทยก็คงไม่เป็นหนี้สินต่างประเทศมากมายขนาดนี้ก็ได้

2. บริบทระดับท้องถิ่น

2.1 ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้านนาตม หมู่ 9

ในสมัยก่อนที่บริเวณของหมู่บ้านนาตมส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ ที่เป็นทุ่งนามีคนมาอาศัยอยู่เป็นครอบครัวประมาณ 4-5 หลังคาเรือน ลักษณะบ้านยกพื้นสูงมีได้ดูบ้าน และห้องน้ำก็มีไว้ที่ข้างบนบ้าน ส่วนการสัญจรก็ใช้คันทนาไปมาหาสู่กัน และต่อมาได้มีการถมที่ เพื่อความสะดวกของการที่จะทำที่พักอาศัย และการสัญจรที่ง่ายขึ้น บวกกับการที่มีคนมาอาศัยอยู่เพิ่มขึ้น จึงทำให้หมู่บ้านนี้มีชื่อเรียกว่า หมู่บ้านนาตม เพราะจากการที่บริเวณพื้นที่จากเป็นทุ่งนาและถูกถมไป

การตั้งถิ่นฐาน หมู่บ้านนาตมนี้เริ่มก่อตั้งในปี พ.ศ. 2471 หรือประมาณ 73 ปีมาแล้ว คนกลุ่มแรกที่มาตั้งถิ่นฐานสร้างบ้านอยู่อาศัยที่นี่มีประมาณ 4-5 หลังคาเรือน จากการที่สอบถามคนกลุ่มแรกจะเป็นบรรพบุรุษของกลุ่มคนในหมู่บ้าน เหตุที่คนกลุ่มนี้อพยพมาจากบ้านเดิมสันนิษฐานว่ากลุ่มคนจะอพยพมาเพื่อหาที่ ๆ เหมาะแก่การทำมาหากิน โดยพื้นที่ในเมื่อก่อน และทรัพยากรที่มีอยู่จะมีความอุดมสมบูรณ์ไม่ว่าจะเป็น พื้นดิน แหล่งน้ำ ดินไม้ สัตว์น้ำต่างๆ

2.2 สภาพปัจจุบัน

ส่วนสภาพปัจจุบันของหมู่บ้านนี้จะเป็นลักษณะที่ลุ่มนาคอน มีดินไม้ หนองน้ำและแหล่งน้ำตามธรรมชาติ ลักษณะการตั้งบ้านเรือนจะอยู่ห่างกันและอยู่กันเป็นหย่อม ๆ จะมี คลอง ทุ่งนา และสวนผัก และชอยถนนเล็กๆ กันบ้างอาชีพส่วนใหญ่ก็ยังคงไม่เปลี่ยนแปลงมากนักก็คืออาชีพด้านการเกษตร ด้านความเป็นอยู่ฐานะส่วนใหญ่มีฐานะปานกลางนั่นคือการมีความพออยู่พอกิน

ลักษณะประชากร

ประชากรส่วนใหญ่อยู่ในวัยทำงานการทำมาหากินการใช้แรงงานเพื่อแลกกับปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตนั้นไม่เพียงพอสำหรับการทำงานในพื้นที่ ดังนั้นประชากรส่วนใหญ่ไม่เฉพาะหัวหน้าครอบครัวเท่านั้นทั้งคนในครอบครัวต่างพากันหลังไหลไปทำงานต่างจังหวัดมากขึ้น นานๆ ครั้งกลับมาเพื่อรายได้มาจูลือครอบครัว แต่อย่างไรก็ตามปัญหาต่างๆ ที่ตามมาอาจจะมีไม่มากนัก เพราะความเข้าใจและเป็นวัฏจักรของความเป็นอยู่ของประชากร

(ที่มา : แผนพัฒนาเทศบาลตำบลหนองกระทุ่มประจำปี พ.ศ. 2545-2549)

จากการสำรวจ ประชากรในหมู่บ้านที่อาศัยอยู่จริง 322 คน เป็นชาย 177 คน เป็นหญิง

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของประชากรจำแนกตามลักษณะของประชากร

ลักษณะของประชากร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	177	54.97
หญิง	145	45.03
2. อายุ		
วัย 1 วัน-3ปีเต็ม	11	3.41
3ปี 1วัน-6ปีเต็ม	13	4.03
6ปี 1วัน-12ปีเต็ม	33	10.25
12ปี 1วัน-14ปีเต็ม	10	3.11
15ปี 1วัน-18ปีเต็ม	14	4.35
18ปี 1วัน-50ปีเต็ม	189	58.70
50ปี 1วัน-60ปีเต็ม	21	6.52
60ปี 1วันขึ้นไป	31	9.63
รวม	322	100
3. ระดับการศึกษา		
ระดับประถมศึกษา	83	67.48
ระดับมัธยมศึกษา	24	19.51
นักศึกษาผู้ใหญ่	2	1.63
สูงกว่าระดับมัธยมศึกษา	14	11.38
รวม	123	100

ผลการจำแนกจำนวนประชากรจะเห็นได้ว่าจำนวนประชากรภายในหมู่บ้านช่วงอายุระหว่าง 18 – 50 ปี มีจำนวนมาก ซึ่งเป็นผลดีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชนและครอบครัว เพราะส่วนใหญ่จะอยู่ในวัยแรงงาน ส่วนระดับการศึกษาจะเห็นได้ว่าในหมู่บ้านมีการศึกษาในระดับที่ต่ำมาก

ตารางที่ 2 รายได้ของประชาชนในหมู่บ้านต่อปี ในแต่ละครอบครัว

รายได้ (บาท)	จำนวนครอบครัว
1,000 - 5,000	2
5,001 – 10,000	15
10,001 – 20,000	25
20,001 - 30,000	56
30,001 – 50,000	35
50,001 – 100,000	11

เมื่อดูรายได้ของประชาชนในหมู่บ้านจะเห็นได้ว่า มีความเป็นอยู่ในระดับปานกลาง

1.3 แหล่งน้ำในหมู่บ้าน

แหล่งน้ำที่สำคัญของชุมชน

บ้านนาตม หมู่ที่ 9 มีแหล่งน้ำใช้ มีแหล่งดังนี้

ตารางที่ 3 จำนวนแหล่งน้ำและการใช้น้ำจำแนกตามแหล่งน้ำ

แหล่งน้ำ	จำนวน	การใช้น้ำ	
		ตลอดปี	ไม่ตลอดปี
สระน้ำ	2	/	-
คลอง	2	-	-
ฝายกั้นน้ำ	1	/	-

จากตารางการใช้น้ำจะเห็นว่าบ้านนาตม มีน้ำใช้ตลอดปีซึ่งเป็นผลดีทางการเกษตรของชาวบ้าน

การขยายตัวของชุมชน

จากเมื่อก่อนที่มีครอบครัวมาอาศัยอยู่ประมาณ 4-5 หลังคาเรือน และประกอบอาชีพในการที่จะทำมาหากิน ไม่ว่าจะเป็น แหล่งน้ำ คลอง ตามธรรมชาติ และดินที่เหมาะสมแก่การเพาะปลูก จึง

ทำให้มีผู้คนอพยพเข้ามาในหมู่บ้านมีจำนวนเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ อย่างต่อเนื่องจนในปัจจุบันประชากรในหมู่บ้านจะประกอบอาชีพทางการเกษตรกันเป็นส่วนใหญ่

ทำเลที่ตั้ง และระบบนิเวศน์ของชุมชน

บ้านนาคมหมู่ที่ 9 ตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ตั้งอยู่อยู่ทางทิศเหนือของตัวอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ระยะทางจากที่ว่าการอำเภอ 6 กิโลเมตรเป็นที่ราบ ซึ่งเป็นนกว่าที่ราบสูงโคราชสูงจากระดับน้ำทะเลเฉลี่ย 150 เมตร ซึ่งมีอาณาเขตดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	หมู่บ้านสัมปอ่ย หมู่ที่ 8
ทิศตะวันออก	"	หมู่บ้านฝ้าย หมู่ที่ 4
ทิศใต้	"	หมู่บ้านคอกวัว หมู่ที่ 6
ทิศตะวันตก	"	ตำบลหนองจะบก

เนื้อที่

มีขนาดพื้นที่ประมาณ	1,006 ไร่	หรือ 4.5 ตารางกิโลเมตร
พื้นที่ทำการเกษตร	202 ไร่	
พื้นที่ทำนา	320 ไร่	
พื้นที่ทำสวน	175 ไร่	
และบริเวณที่เป็นพื้นราบ	309 ไร่	

สภาพดิน

ดินและสมรรถนะของดินจัดอยู่ในพวกดินร่วนปนทรายมีความอุดมสมบูรณ์ปานกลางดินเป็นสีน้ำตาล สีเหลืองหรือสีแดง บางแห่งอาจพบจุดประสีในดินถึงมีการระบายน้ำดี มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดจนถึงเป็นกรดแก่มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ 4.5-5.5

1. ปัญหาสำคัญในการประโยชน์ที่ดินของหน่วยที่ดินนี้ ได้แก่ เนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย พื้นที่ปลูกมีโอกาสเสี่ยงต่อการขาดแคลนน้ำโดยง่าย ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ และบริเวณที่มีความลาดชันสูงจะเกิดการชะล้างพังทลายของหน้าดินได้ง่าย พื้นที่ดินมีความเหมาะสมปานกลางสำหรับพืชบางชนิด เนื่องจากเป็นดินเดิม หรือมีศักยภาพเป็นดินเดิม ควรมีการเลือกชนิดพืชที่จะนำมาปลูก และนำมาตรการในการป้องกันและแก้ไขดินเดิมมาใช้

2. ปัญหาทรัพยากรดิน เกิดจากการใช้ดินปลูกพืชซ้ำซากและสารเคมีที่ใช้ทำให้ดินทั้ง 5 หน่วยมีอินทรีย์วัตถุแตกต่างกันไม่เหมาะสมที่จะปลูกพืชที่มีอัตราการเหียงด้านการเจริญเติบโตและผลผลิตต่ำ

สภาพภูมิอากาศ

สภาพอากาศโดยทั่วไปของหมู่บ้านนาตม หมู่ที่ 9 มีอากาศเย็นสบายอุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปี ประมาณ 33 องศา โดยได้รับอิทธิพลมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ได้พัดพาความหนาวเย็นและความแห้งแล้งเข้ามา และยังได้รับอิทธิพลมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ พัดพาเอาฝนและความชื้นเข้ามา ทำให้สภาพอากาศเปลี่ยนแปลงในรอบปีแตกต่างกัน แบ่งเป็น 3 ฤดู สรุปภูมิอากาศได้ ดังนี้

1. ฤดูฝน เริ่มเดือน พฤษภาคม - ตุลาคม ทุกปี ฝนตกเกือบตลอดฤดู และมีฝนทิ้งช่วงเดือน พฤษภาคม - สิงหาคม ปริมาณน้ำฝนสูงสุดในเดือน ตุลาคม
2. ฤดูแล้ง เริ่มเปลี่ยนแปลงจากฤดูฝน เข้าสู่ฤดูหนาวตั้งแต่เดือน พฤษภาคม โดยได้รับอิทธิพลมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งเป็นลมหนาวและแห้งแล้ง ทำให้อากาศหนาวถึงหนาวจัด อุณหภูมิต่ำสุดในเดือน ธันวาคม
3. ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือน กุมภาพันธ์ - กรกฎาคม อากาศค่อนข้างร้อน ในกลางวัน และค่อนข้างเย็นในเวลากลางคืน ช่วงอากาศร้อนที่สุดในเดือน มีนาคม

ป่าไม้และพื้นที่สาธารณะ

ป่าไม้ที่มีอยู่ในหมู่บ้าน ในสมัยก่อนจะมีความอุดมสมบูรณ์ ส่วนใหญ่จะเป็นป่าที่สามารถใช้ประโยชน์จากผลผลิตของต้นไม้ นำมาบริโภคได้ ทั้งในรูปของผลไม้ และผัก เช่น ต้นมะม่วง ต้นมะขามเทศ ต้นมะขาม ต้นสะเดา ต้นกุ่ม เป็นต้น ซึ่งขึ้นปะปนกันไปตามคันนาบ้าง และพื้นที่ราบบ้าง ซึ่งหมู่บ้านนาตม เมื่อก่อนจะเป็นทุ่งนาสำหรับพื้นที่ส่วนใหญ่และบริเวณทั่วไปก็จะเป็นทุ่งหญ้าป่ารกบ้าง

แต่ในปัจจุบันสภาพของป่าไม้หรือต้นไม้ที่เหลืออยู่ก็ยังคงสภาพป่าไม้หรือต้นไม้ที่เหลืออยู่ก็ยังคงสภาพเดิมอยู่บ้าง แต่ก็ถูกตัดทิ้งไปตามสภาพที่ผู้คนมาอาศัยอยู่ เพื่อที่จะเคลียร์พื้นที่ในการที่จะสร้างที่อยู่อาศัย ทุ่งหญ้าที่เคยรกร้างก็ถูกตัดทิ้งทำลายไป แต่สำหรับต้นไม้หรือพืชที่ชาวบ้านได้ปลูกบนพื้นที่ว่างก็จะจัดทำในลักษณะสวน ซึ่งชาวบ้านปลูกเพื่อจะเป็นการพัฒนาอาชีพ เพื่อสร้างรายได้แก่ครอบครัว ด้านเศรษฐกิจ และความเป็นอยู่ เช่น สวนฝรั่ง สวนมะขามเทศ สวนชมพู

ปัญหาทรัพยากรป่าไม้ ป่าไม้ในท้องที่หมดสภาพมานานแล้ว ทำให้ความสมดุลย์ทางธรรมชาติหมดไปก่อให้เกิดปัญหาฝนแล้ง น้ำท่วม และเศรษฐกิจฝืดเคือง

ระบบสาธารณูปโภค

ในอดีตระบบสาธารณูปโภคยังไม่มีเข้ามาถึงในหมู่บ้านไม่ว่าจะเป็นไฟฟ้าคนลาดยางคอนกรีต โทรศัพท์ ประปา เป็นต้น แต่จากการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และนโยบายของรัฐบาลได้เข้ามาจึงได้พัฒนามีสถาสาธารณูปโภคให้กับหมู่บ้านนาตามลำดับดังนี้

1. ไฟฟ้า ได้เริ่มเข้ามาในหมู่บ้านเมื่อ พ.ศ. 2520 หรือตั้งแต่ 25 ปีผ่านมา จนมาถึงใน
2. ปัจจุบัน ในหมู่บ้านมีไฟฟ้าใช้ครบทุกครัวเรือนความต้องการของชาวบ้านก็คือประชาชนต้องการติดไฟฟ้าสาธารณะตามแยกต่าง ๆ ภายในหมู่บ้าน สถานที่เพื่อความสะดวกในการเดินทาง ป้อมปรามอาชญากรรมต่าง ๆ เพื่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
3. ถนน ถนนเมื่อเริ่มก่อตั้งหมู่บ้านนาตาม เป็นถนนที่สัญจรกันไปตามในลักษณะแบบคันนาและซอยเล็ก ๆ สะพานไม้ และเริ่มพัฒนาเป็นถนนลูกรัง เมื่อ พ.ศ.2518 ยาว 1,000 เมตรเป็นถนนคอนกรีต เมื่อปี พ.ศ. 2544 ยาว 880เมตร ถนนในหมู่บ้านยาวทั้งหมด 1,880 เมตร

ปัญหาด้านการคมนาคม การคมนาคมทั้งภายในภายนอกของตำบลค่อนข้างจะสะดวกถึง 70 เปอร์เซ็นต์ จะมีปัญหาคนระหว่างหมู่บ้านจำนวน 3 หมู่บ้าน คือ บ้านนาตาม บ้านฝ้าย และส้มป่อย ซึ่งหมู่บ้านนาตามก็เป็นหนึ่งที่ประสบปัญหานี้ ก็คือ ที่เชื่อมกับถนนสายหลักจะเสียหายอย่างมากเนื่องจากเป็นถนนดิน โดยเฉพาะช่วงฤดูฝนจะเป็นหลุมเป็นบ่อไม่สะดวก และไม่ปลอดภัยแก่การสัญจรไปมาทำให้เป็นอุปสรรคต่อการคมนาคมและการลำเลียงผลผลิตทางการเกษตรออกสู่ตลาดนอกจากนี้ถนนภายในหมู่บ้านทุกหมู่บ้านไม่มีท่อระบายน้ำและทำรางสาธารณะแต่อย่างไรก็ตามในระยะอันใกล้นี้ จะมีแนวทางการพัฒนาจากแผนพัฒนาตำบล ซึ่งแนวทางแก้ไขปัญหากลุ่มโครงสร้างพื้นฐาน ก็คือ การปรับปรุงระบบคมนาคม และถนนให้มีมาตรฐาน ซึ่งถนนสายหลักก็เป็นหนทางที่จะเข้าร่วมโครงการแน่นอน

4. ประปาและโทรศัพท์หมู่บ้าน ในหมู่บ้านนาตามยังไม่มีerkก่อสร้างโครงการที่ได้นำเสนอไปและซึ่งจะมารูปของแผนพัฒนาตำบลซึ่งมีแผนการบริการสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานแก่ราษฎร

เศรษฐกิจ

อาชีพของประชากรส่วนใหญ่ในหมู่บ้านนาตาม ร้อยละ 70 ประกอบอาชีพเกษตรกรรมส่วนมากจะทำสวนผัก และผลไม้ โดยอาศัยน้ำจากชลประทาน และคลองซอยต่างๆ ที่เหลือร้อยละ 30 ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป ค้าขายและรับราชการ

ผลผลิตของหมู่บ้านขึ้นอยู่กับ การเกษตร การปลูกข้าว ปลูกผัก โดยเฉพาะผักสวนครัว เป็นที่ต้องการของตลาด เช่น ตลาดกลางสุระนคร

การประกอบอาชีพของของคนในหมู่บ้านนาคม

อาชีพทำนา	50	ครัวเรือน
ค้าขาย	9	ครัวเรือน
ทำสวน	15	ครัวเรือน
รับราชการ	1	ครัวเรือน
รับจ้าง	15	ครัวเรือน

มีพื้นที่ทำการเกษตร 50 ไร่ เป็นที่นา 320 ไร่

เป็นที่สวน 175 ไร่

มีผลผลิตทางการทำนาทั้งหมดจำนวน 8 เกวียน

จำหน่าย 500 กิโลกรัม / เกวียน

เก็บไว้รับประทาน 500 กิโลกรัม / เกวียน

ทั้งหมดหมู่บ้านซื้อปุ๋ยเคมีปีละ 1,358 กระสอบ ใช้ปุ๋ยคอก 358 กระสอบ

รายได้ของประชากรในหมู่บ้านต่อปี ในแต่ละครอบครัว โดยสรุปรวมทั้งประมาณ

10,001 - 20,000 บาท มี 10 ครอบครัว

20,001 - 30,000 บาท มี 25 ครอบครัว

30,001 - 50,000 บาท มี 65 ครอบครัว

สำหรับสิ่งที่หมู่บ้านจะได้รับจาก แผนพัฒนาตำบลในการดำเนินงานเศรษฐกิจ การผลิต การตลาด รายได้และการมีงานทำ และในปัญหาด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ

1. ความต้องการด้านอาชีพและการมีงานทำ ให้สนับสนุนปัจจัยการผลิตของแต่ละอาชีพ โดยการจัดฝึกอบรมอาชีพ อุดหนุนปัจจัยการผลิตอื่น ๆ การบริหารและการจัดการของกลุ่มอาชีพ และการประสานงานกับองค์กรเอกชนต่างๆ

2. ความต้องการรวมตัวกันเป็นกลุ่มอาชีพหรือสหกรณ์ การประกอบอาชีพต่างๆ ซึ่งสามารถสร้างรายได้ ปัจจัยการผลิตขั้นพื้นฐานในแต่ละอาชีพให้ส่งเสริมระบบการตลาดของอาชีพที่มีอยู่หรือส่งเสริมขึ้นมาใหม่ มีอำนาจในการกำหนดราคามาตรฐานของผลผลิตที่เกิดขึ้นและตลาดกลางประจำตำบล

3. ความต้องการให้สินเชื่อเพื่อการผลิต ประชาชนต้องการระดมทุน แหล่งสินเชื่อเพื่อการผลิตจากธนาคารสหกรณ์การเกษตร กลุ่มออมทรัพย์ในหมู่บ้านต้องการให้รัฐ ปลดปล่อยหนี้สินของราษฎรนอกระบบซึ่งมีอัตราดอกเบี้ยสูง

2.4 สังคม ประเพณีและวัฒนธรรม

เครือญาติ

ระบบเครือญาติ คือระบบที่รวมเอามนุษยมาสัมพันธ์กับทางสายเลือด หรือการแต่งงาน เป็นสภาพความสัมพันธ์ของบุคคลจากวงแคบที่สุด (นับจากตัวเรา) ไปถึงกว้างพอจะนับได้ และวงที่แคบที่สุด คือครอบครัวและวงกว้างที่สุดจนถึงเผ่า ส่วนใหญ่จะนับวงแคบมากกว่า

ในหมู่บ้านนาตม หมู่ที่ 9 ส่วนมากจะเป็นครอบครัวเดี่ยว คือ หน่วยที่เล็กที่สุดของสังคมหรือในหมู่บ้าน คือแต่ละครัวเรือนจะมีพ่อ แม่ ลูก เท่านั้น บางครัวเรือนถ้าลูกแต่งงานจะไปอยู่ที่อื่น บางครอบครัวมีพ่อ แม่ ลูก ปู่ ย่า ตา ยาย บ้าง แต่ไม่ใช่ครอบครัวขยาย ส่วนใหญ่ไม่ได้เป็นญาติกันนักในหมู่บ้าน จะเป็นคนรู้จักกันมากกว่า หรือบางครอบครัวย้ายมาอยู่จากที่อื่น

วัดและประเพณี

บ้านนาตม ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ในหมู่บ้านมีวัด 1 แห่ง คือ วัดบ้านฝ้าย มีพระ 9 รูป ประเพณีท้องถิ่นที่สำคัญ มีดังนี้

- งานทำบุญตักบาตรวันขึ้นปีใหม่ 1 มกราคม ของทุกปี
- ร่วมงานประเพณีสงกรานต์ กับทางเทศบาล 13-16 เมษายน ทุกปี
- งานประเพณีลอยกระทง วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 2
- งานวันสำคัญทางศาสนาอื่น ๆ เข้าพรรษา ออกพรรษา
- ร่วมงานวันพ่อ, วันแม่

โรงเรียนและการศึกษา

สำหรับหมู่บ้านนาตม จะมีโรงเรียนระดับประถมในหมู่บ้าน คือ โรงเรียนบ้านฝ้าย นาตมสัมปอ ซึ่ง เป็นโรงเรียนประจำของ 3 หมู่บ้าน คือ หมู่บ้านนาตม บ้านฝ้าย บ้านสัมปอ โดยก่อตั้ง พ.ศ. 2487 มีครูจำนวน 5 คน และจำนวนนักเรียนในระดับอนุบาล ชั้นประถม มีนักเรียนทั้งหมด 83 คน โดยแบ่งกันตามชั้นเรียนดังนี้

ชั้นอนุบาล 1	จำนวน 12	คน
ชั้นอนุบาล 2	จำนวน 13	คน
ชั้น ป. 1.	จำนวน 7	คน
ชั้น ป. 2.	จำนวน 9	คน
ชั้น ป. 3.	จำนวน 10	คน
ชั้น ป. 4.	จำนวน 9	คน

ชั้น ป 5.	จำนวน 11	คน
ชั้น ป 6.	จำนวน 12	คน
มีสมาชิกในหมู่บ้านไปศึกษาหมู่บ้าน รวม	38	คน
ระดับมัธยมศึกษา	24	คน
สูงกว่าระดับมัธยมศึกษา	14	คน

สุขภาพอนามัย

1. ซึ่งในหมู่บ้านนาตมในเรื่องของสุขภาพอนามัยของคนในหมู่บ้านที่มีสวัสดิการด้านการรักษาพยาบาลและการช่วยเหลือเกื้อกูลจากรัฐหรือได้รับการคุ้มครองด้านการรักษาพยาบาลภายใต้การประกันสุขภาพ ตลอดจนกองทุนต่างๆ จำนวน 275 คน และมีคนพิการทางร่างกายที่ช่วยตัวเองได้ จำนวน 3 คนมีครอบครัวที่มีลักษณะ หย่า ม่ายหรือแยกทางกันจำนวน 9 ครอบครัว
2. ในรอบปีที่ผ่านมา หมู่บ้านนี้มีคนบาดเจ็บเนื่องจากการทำงานหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช จำนวน 4 คน
3. เมื่อเจ็บป่วยรุนแรง คนในหมู่บ้านส่วนมากสามารถไปรับการรักษาพยาบาลจากโรงพยาบาลของรัฐ ได้ด้วยพาหนะที่นิยมกัน โดยใช้เวลาเดินทางภายในครึ่งชั่วโมง
4. ในหมู่บ้านมีร้านขายของชำไม่ขายยาชุด หรือยาอันตราย หรือยาคุมพิเศษหรือยาวัตถุออกฤทธิ์จำนวน 5 แห่งและในรอบปีที่ผ่านมาคนในหมู่บ้าน ไม่มีผู้ป่วยหรือเสียชีวิตจากโรคร้าย เช่น โรคคอตีบ โรคไอกรน โรคบาดทะยัก เป็นต้น

สำหรับสาธารณสุขประจำตำบลหรือสถานีอนามัยประจำตำบลมี 1 แห่ง คือ สถานีอนามัยหนองกระทุ่ม หมู่ที่ 7 มีพนักงานสาธารณสุขชุมชน

พนักงานสาธารณสุขชุมชน จำนวน 4 อัตรา

ประชาชนที่มารับบริการ พ.ศ. 2543 " 8,634 ราย

ประชาชนที่มารับบริการ พ.ศ. 2544 " 6,512 ราย

2 ผลการประเมินโครงการโดยภาพรวม

ผลการประเมินโครงการโดยภาพรวม

2.1 ผลการประเมินหน่วยระบบ A (หน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริม

ผู้ดูแล)

ผลการประเมินปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ A พบว่า

2.1.1 นโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ จากการสัมภาษณ์และเปิดเวทีชาวบ้านพบว่าชาวบ้านส่วนใหญ่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ นโยบายของรัฐบาลพอสมควร เพราะได้มีการประชาสัมพันธ์กันอย่างต่อเนื่อง ได้ข้อมูลจากการ สอบถามและการสัมภาษณ์

2.1.2 การประชาสัมพันธ์ เงิน 1 ล้านบาท คือเงินที่รัฐบาลให้เป็นเงินหมุนเวียนภายในหมู่บ้านเพื่อประกอบอาชีพ เพิ่มรายได้ให้ครอบครัว และพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนให้ดีขึ้น

2.1.3 คณะกรรมการหมู่บ้าน คือตัวแทนที่ชาวบ้านตั้งขึ้นเพื่อดูแลผลประโยชน์ของกองทุนหมู่บ้าน

2.1.4 เงินที่ผู้กู้ชำระคืน คือเงินที่สมาชิกกองทุนกู้ยืมไปเพื่อ ประกอบอาชีพนำมาชำระคืนเมื่อถึงกำหนดเวลาคืนเงิน

2.1.5 ผู้สมัครขอกู้ คือประชาชนในหมู่บ้านที่สมัครเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้านแล้วเขียนคำร้องเพื่อขอกู้เงินกองทุน

2.2 ผลการประเมินกระบวนการของหน่วยระบบ A

2.2.1 กระบวนการคัดเลือกผู้กู้ของกองทุนพบว่าก่อนที่กองทุนหมู่บ้านจะปล่อยเงินกู้ให้กับสมาชิกจะต้องดูผู้กู้ว่ามีคุณสมบัติตรงกับระเบียบกองทุนที่กำหนดไว้และพิจารณาเรื่อง การเขียนโครงการเพื่อขอกู้เงินของผู้กู้ซึ่งคณะกรรมการกองทุนจะเป็นผู้พิจารณาเพื่อปล่อยเงินกู้

จุดเด่น - จะได้ผู้กู้ที่มีคุณสมบัติตรงตามข้อกำหนดของหมู่บ้าน
- คณะกรรมการร่วมกันสรรหาบุคคลด้วยความยุติธรรม

จุดด้อย - ส่วนใหญ่จำนวนผู้ที่ยกกู้ได้จะเป็นเครือญาติของคณะกรรมการเอง
- จำนวนเงินที่กู้ได้ไม่เท่ากัน
- วิธีการคัดเลือกโครงการยังไม่ชัดเจนอาจเกิดข้อกล่าวหาได้

2.2.2 กระบวนการทำบัญชีของกองทุนพบว่าคณะกรรมการมีการจัดทำบัญชีในรูปแบบที่เรียบง่ายสามารถเข้าใจได้ดี

จุดเด่น - สมาชิกสามารถเข้าใจง่ายเมื่อได้ดูวิธีการทำบัญชี
- เป็นหลักฐานในการจ่ายเงินให้กับสมาชิกสามารถตรวจสอบได้

จุดด้อย - การทำบัญชีต้องมีความรัดกุม ผู้ที่รับหน้าที่ทำบัญชีต้องสามารถอธิบายที่มาที่ไปของเงินได้

2.2.3 การแนะนำวิธีทำธุรกิจของผู้กู้ในหมู่บ้านนั้นมีหลายประเภทส่วนแล้วชาวบ้านจะทำโดยอาศัยความรู้เดิมเป็นฐานที่ดีอยู่แล้ว

จุดเด่น - ทำกันเป็นครอบครัว

- ค่าใช้จ่ายต่ำ

จุดด้อย - การทำธุรกิจของชาวบ้านจะเหมือนๆ กันทำให้ราคาตกต่ำเพราะของมี

ปริมาณมาก

- ฝีมือยังไม่ดีเท่าคู่แข่ง

2.2.4 การช่วยหาตลาดผู้ประกอบการธุรกิจจะมีตลาดในแต่ละชุมชนนั้นๆ

จุดเด่น - ทำให้สินค้าเป็นที่รู้จักแก่บุคคลภายนอกมากยิ่งขึ้น

- ขายสินค้าได้ดีขึ้น

จุดด้อย - บุคคลไม่เชื่อถือในฝีมือ

2.2.5 การรับชำระหนี้ทุกคนที่กู้เงินต้องชำระหนี้กับธนาคารซึ่งจะไม่ผ่านคณะกรรมการ

จุดเด่น - งานมีระบบ

- มีความปลอดภัย

จุดด้อย - มีความล่าช้า

2.3 ผลการประเมินผลผลิตของหน่วยระบบ A แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ

2.3.1 ผลโดยตรง พบว่ากองทุนหมู่บ้านได้อนุมัติเงินกู้ให้กับผู้กู้ทั้งหมด จำนวน 45 ราย เป็นเงิน 980,000 บาท

จุดเด่น - การอนุมัติเงินกู้ให้กับผู้กู้ทั้ง 45 ราย เป็นการสร้างงาน สร้างรายได้ให้กับผู้กู้ทำให้เงิน 1 ล้านบาทที่ได้ปล่อยกู้ไปเป็นการหมุนเวียนในหมู่บ้านและเกิดรายได้กับกองทุนมีดอกเบียจากการกู้ยืมกลับมาเป็นทุนสะสมของกองทุน ทำให้กองทุนเข้มแข็งและเป็นการขยายเงินกองทุนอีกทางหนึ่งด้วย

จุดด้อย - จากการมีผู้กู้ในจำนวน 45 รายนั้นและได้รับอนุมัติทุกราย แต่ลักษณะการประกอบกิจการของผู้กู้ไม่สามารถปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ของการขอกู้ตามโครงการได้จริงทุกราย เนื่องจากเมื่อผู้กู้ไปแล้วพบว่าจำนวนเงินไม่เพียงพอต่อการทำกิจการจึงต้องเปลี่ยนไปดำเนินกิจการอย่างอื่นทำให้ไม่ตรงกับวัตถุประสงค์ที่วางไว้

2.3.2 ผลกระทบทางตรง พบว่ามีสมาชิกที่กู้ได้จำนวน 45 ราย และกองทุน

หมู่บ้านมีทุนสะสมของหมู่บ้านทั้งสิ้น 3,120 บาท จากการที่สมาชิกส่งเสริมออมทรัพย์เป็นประจำทุกเดือน และจากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้พบว่า ผู้ผู้นำเงินที่นำไปดำเนินกิจการตามปกติและนำไปขยายกิจการของตนเอง

2.3.3 ผลกระทบทางอ้อม พบว่าการทำงานของคณะกรรมการมีความร่วมมือกันดีมีความสามัคคีกัน ในหมู่คณะทำให้กองทุนมีศักยภาพและเข้มแข็งพอสมควรภายในท้องถิ่นมีเครือข่ายการเรียนรู้มีพอสมควร การสร้างเครื่องมือทางการตลาดของผู้ก็ยังเป็นไปไม่ได้เนื่องจากไม่มีการรวมกลุ่ม ในการทำกิจกรรมของผู้แต่ละระบบเศรษฐกิจในหมู่บ้านอยู่ในเกณฑ์ดี มีรายได้เฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ จปฐ. คือประมาณ 50,000 บาท/ปี ต่อครอบครัว ถือว่ากลุ่มผู้สามารถประกอบอาชีพเลี้ยงตนเองได้

2.4 ผลการประเมินหน่วยระบบ B

หน่วยระบบ B คือหน่วยระบบการดำเนินกิจการของผู้แต่ละราย

2.4.1 ผลการประเมินบริบทเฉพาะตัวของหน่วยระบบ B พบว่า

1. ประสพการณ์ในการดำเนินกิจกรรมของผู้พบว่า

จุดเด่น - ผู้ส่วนใหญ่ที่เงินไปประกอบกิจกรรมล้วนแต่มีประสบการณ์ในการดำเนินกิจการของตนเองเป็นอย่างดี เช่น การทำการเกษตรผู้จะเตรียมสถานที่มีการคัดเลือกวัสดุคิบให้เหมาะสมกับความต้องการของตลาดเป็นต้น

จุดด้อย - การดำเนินกิจการของผู้ถึงแม้จะมีประสบการณ์เกี่ยวกับอาชีพนั้นๆ อยู่แล้วแต่ยังไม่สามารถทำให้ผู้ประกอบอาชีพได้อย่างถูกวิธียังขาดการปรับปรุงกิจการบางอย่าง เช่น การตลาด การส่งเสริมแนะนำอาชีพที่เหมาะสมกับพื้นที่และตลาดเป็นต้น

2. อาชีพหลักของผู้จากการสัมภาษณ์พบว่ากลุ่มผู้ร้อยละ 80 ประกอบอาชีพทางการเกษตร และร้อยละ 20 ประกอบอาชีพค้าขายและอื่นๆ

3. หนี้สินของผู้จากการสัมภาษณ์พบว่ากลุ่มผู้กองทุนหมู่บ้านพบว่าผู้ร้อยละ 80 เป็นหนี้สินกับสถาบันการเงินของรัฐและร้อยละ 20 เป็นหนี้สินนายทุนซึ่งมีอัตราดอกเบี้ยสูง

4. รายได้ของผู้พบว่าผู้ยืมเงินของกองทุนหมู่บ้านมีรายได้ไม่มากนัก แต่ก็ไม่ต่ำกว่าเกณฑ์ จปฐ. นก

2.4.2 ผลการประเมินปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ B พบว่า

1. จำนวนเงินที่ได้จากการกู้ กองทุนจากการสัมภาษณ์พบว่ากลุ่มผู้ที่ได้รับเงินมา

แล้วนำไปประกอบกิจการต่างๆ ตามโครงการของผู้กู้ เช่น นำไปซื้อพันธุ์พืช,พันธุ์สัตว์,ปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืช หรือการค้าขาย เป็นต้น

จุดค้อย - ของผู้กู้ที่ได้เงินมาแล้วแต่ไม่มีเงินทุนสะสมของตนเองหรือมีแต่น้อยมากทำให้ต้องรอเงินกู้เพียงอย่างเดียวเพื่อเป็นทุนในการประกอบอาชีพ และเงินที่ให้กู้ตามระเบียบรายละไม่เกิน 20,000 บาท ถ้าเกินก็ต้องพิจารณากันยุ่งทำให้กลุ่มผู้กู้มีเงินจากการกู้ไม่พอในการลงทุนประกอบอาชีพ

2. สถานที่และวัตถุดิบในการประกอบกิจการของผู้กู้พบว่ากลุ่มผู้กู้ด้านการเกษตร มีสถานที่ในการประกอบอาชีพทุกรายแต่วัตถุดิบในการดำเนินงานต้องซื้อทุกชนิดทำให้ต้นทุนในการผลิตสูงขึ้นส่วนผู้กู้ด้านการค้าขายร้อยละ 20 ไม่มีพื้นที่ในการประกอบกิจการต้องเช่าพื้นที่ในการทำการค้าขายร้อยละ 70 ใช้วิธีการเร่ขาย และร้อยละ 10 มีพื้นที่ทำการค้าขายเป็นของตนเอง

3. กำลังทำงานพบว่ากลุ่มผู้กู้ด้านการเกษตรร้อยละ 85 ขาดแคลนกำลังคนในการทำงาน ต้องจ้างคนงานในการประกอบอาชีพทั้งการเพาะปลูกและการเก็บเกี่ยวกลุ่มค้าขายและอื่นๆ เป็นการใช้จ่ายเงินน้อยเพียงผู้ประกอบคนเดียวในการค้าขายไม่มีการจ้างงานในกิจการกลุ่มนี้

4. เทคนิคการทำงานพบว่ากลุ่มผู้กู้เงินของกองทุนส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการดำเนินกิจการทุกรายแต่ขาดเทคนิควิธีการทำงาน และต้องการคำแนะนำเสนอแนะจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอีกมาก

2.4.3 ผลการประเมินกระบวนการของหน่วยงานระบบ B พบว่า

1. การทำกิจการอย่างถูกวิธีของผู้กู้แต่ละรายพบว่าผู้กู้มีวิธีในการประกอบกิจกรรมโดยการอาศัยแหล่งน้ำธรรมชาติ เช่น ทำนาต้องอาศัยน้ำฝนและจะทำตามฤดูกาลซึ่งได้มีการใช้เทคโนโลยีต่างๆ มาใช้ด้วย เช่น ใช้เครื่องเกี่ยวข้าวแทนแรงงานคน เป็นต้น

จุดค้อย - การทำกิจการข้างต้นนี้ต้องรอฤดูกาลก่อนไม่เช่นนั้นจะทำไม่ได้และการใช้เครื่องจักรถ้าใช้ไม่ถูกวิธีจะส่งผลเสียแก่ผลผลิตได้ เช่น อาจจะเก็บข้าวได้ไม่ดีเท่าแรงงานคน

2. การหาตลาดที่ดีของผู้กู้เนื่องจากผู้กู้แต่ละรายมีการประกอบอาชีพที่ต่างกันส่วนใหญ่เป็นการประกอบอาชีพการเกษตรกรรม การหาตลาดก็จะเป็นลักษณะของตลาดเดิมๆ ซึ่งมีการซื้อขายกันอยู่ก่อนแล้ว

จุดค้อย - การหาวัตถุดิบที่ดี แต่ราคาในการซื้อต้องแพงตามค่าของวัตถุดิบด้วย

3. การหาวัตถุดิบที่ดี เป็นสิ่งที่ผู้ประกอบอาชีพทุกรายต้องการมากที่สุดเพราะเป็นสิ่งที่จะช่วยให้อินค้าได้ราคาตามความต้องการของตนเอง

จุดค้อย - การหาวัตถุดิบที่ดี แต่ราคาในการซื้อต้องแพงตามค่าของวัตถุดิบด้วย

4. การทำบัญชี โดยทั่วไปผู้กู้เงินจะไม่ค่อยทำบัญชีรายรับรายจ่ายถึงแม้จะทำก็ทำในรูปแบบง่ายๆ ไม่ยุ่งยากทำตามความรู้สึกความเข้าใจของตนเอง

จุดด้อย - บางครั้งการทำบัญชีแบบชาวบ้านนั้นจะลงข้อมูลที่ไม่ค่อยละเอียดเท่าที่ควรนักเพราะว่ารายละเอียดเล็กๆ น้อยๆ นั้นจะไม่ค่อยลงกันทำให้ข้อมูลอาจผิดพลาดได้ง่าย

5. การวิเคราะห์ประเมิน จะเห็นได้ว่าการประเมินกระบวนการของระบบ B นั้น มีวิธีดำเนินการของตนเองโดยอาศัยภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอยู่แล้วในการประกอบอาชีพแต่อาจอาศัยเทคโนโลยีบางอย่างในการทำกิจกรรมซึ่งได้ช่วยส่งเสริมให้มีผลผลิตและความรวดเร็วในการผลิตสินค้ามากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นผลดีต่อครอบครัวและเศรษฐกิจของชุมชนในอนาคต

2.4.3 ผลการประเมินผลผลิตของหน่วยระบบ B

1. ผลโดยตรง - ของผลผลิต จะเป็นในเรื่องของรายได้ของผู้ประกอบกิจการซึ่งรายได้ส่วนใหญ่จะได้ในจำนวนที่เป็นเงินก้อนในช่วงระยะเวลาที่เก็บเกี่ยวผลผลิต อาจจะใช้ระยะเวลา 6 - 7 เดือน หรือว่าเป็นปี ซึ่งรายได้แต่ละครั้งจะขึ้นอยู่กับการประกอบอาชีพ มีพื้นที่หรือมีจำนวนผลผลิตมากน้อยเพียงใด แต่จะอยู่ในช่วง 20,000 - 30,000 บาท / ปี

จุดด้อย - จะเห็นได้ว่าระยะเวลาในการได้ผลกำไรเป็นในรูปแบบของค่าตอบแทนนั้นจะใช้ระยะเวลาพอสมควร และจะได้เพียง 1 ครั้งต่อปี ถ้าในระยะเวลาที่รอไม่หาอาชีพเสริมก็จะมีรายได้จากอาชีพหลักเพียงอย่างเดียว

- ผู้ที่ได้ผลผลิตเป็นสิ่งของ ส่วนใหญ่ผู้กู้เงินของบ้านวังศิลาจะได้ผลตอบแทนเป็นในรูปแบบของค่าจ้าง ค่าตอบแทนมากกว่าสิ่งของ

2. ผลกระทบโดยตรงผู้กู้ได้ขยายกิจการ ในจำนวนผู้กู้ทั้ง 88 รายนั้น ส่วนมากผู้กู้จะนำเงินกู้ไปเพิ่มทุนในการผลิตมากกว่าการขยายกิจการเพราะเนื่องจากวงเงินที่ให้กุน้อย

3. ผลกระทบทางอ้อม พบว่ากลุ่มผู้กู้ไม่มีการเรียนรู้เกี่ยวกับการนำเทคโนโลยีมาปรับใช้ ยังไม่มีการนำภูมิปัญญาในท้องถิ่น ของตนเองมาปรับปรุงเพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ ขาดความเข้าใจในเรื่องของเศรษฐกิจแบบพอเพียงต้องการผลกำไรมากโดยไม่คำนึงถึงต้นทุนที่สูงตามไปด้วย เป็นผลทำให้กิจการของตนเองไม่สามารถคงอยู่ได้ในภาวะที่เศรษฐกิจตกต่ำและจากการสัมภาษณ์ประชาชนในหมู่บ้านพบว่าไม่มีการกลับคืนถิ่นของประชากร กลุ่มคนที่ทำงานอยู่ต่างถิ่นเมื่อกลับมาภูมิจากแล้วก็กลับไปดำเนินการกิจการที่เดิม

3. ผลการประมวลเทคนิควิธีทำธุรกิจของผู้กู้

จากการประมวลเทคนิควิธีทำธุรกิจของผู้กู้อาชีพทางการเกษตรจำนวน 43 รายสรุปได้ดังนี้

1. ขาดการนำเข้าปัจจัยที่ดีตามตัวชี้วัดปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการประกอบอาชีพทางการเกษตรไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของเงินทุนนั้นหมายถึงปัจจัยนำเข้าหรือไม่ว่าจะเป็นปัจจัยความพร้อมในสภาพ ดิน ฟ้า อากาศ

2. ขาดกระบวนการที่ดีในการประกอบอาชีพตามตัวชี้วัดขบวนการในการผลิตยังไม่มีวางแผนที่ดีพอในการที่จะได้ผลผลิตออกมาอย่าง มีคุณภาพที่ดี

3. ขาดผลผลิตที่ดีทั้งด้านคุณภาพและปริมาณตามตัวชี้วัดเนื่องจากไม่มีการวางแผนที่ดีพอในการที่จะจัดระบบในการผลิต วิธีแก้ไขก็คือจัดมีการฝึกอบรมให้แก่ผู้ประกอบการอาชีพด้านการเกษตรถึงระบบการทำงานไม่ว่าจะเป็น เทคนิคต่าง ๆ ในเรื่องของ ปัจจัยนำเข้า ขบวนการผลิต และผลผลิตที่ออกมา

3.1 การบรรลุเป้าหมายของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนแห่งชาติทั้ง 5 ข้อ พบว่า

3.1.1 การเกิดกองทุนพบว่าราษฎรในหมู่บ้านรวมทั้งผู้นำของหมู่บ้านให้ความสนใจนโยบายของรัฐบาลและมีความต้องการอยากให้มีการจัดตั้งกองทุนขึ้นเพราะในหมู่บ้านก็ได้มีกลุ่มองค์กรอยู่ก่อนแล้วจึง ประสานความร่วมมือกันทั้ง กำหนด แพทย์ประจำตำบล และพัฒนาการอำเภอ รวมถึงศูนย์บริการการศึกษาโรงเรียน ได้มาให้ความรู้และคำแนะนำในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านจนประสบความสำเร็จในปัจจุบัน

3.1.2 ระบบการบริหารกองทุนพบว่า กองทุนหมู่บ้าน ได้มีการวางระบบโครงสร้างของกองทุนในการจัดการบริหาร มีการคัดเลือกและแต่งตั้งคณะกรรมการครบทั้ง 15 คน มีการแบ่งหน้าที่ ของคณะกรรมการและมีการประชุมคณะกรรมการเป็นประจำ การเปิดรับสมาชิก การจัดทำบัญชีและการให้เงินกู้ตามระเบียบข้อบังคับของกองทุน มีการจัดสรรผลประโยชน์ของกองทุนอย่างยุติธรรม

3.1.3 การเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเองพบว่า ประชาชนในหมู่บ้านมีการเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเองโดยใช้เศรษฐกิจแบบพอเพียง และได้ใช้ภูมิปัญญาชาวบ้านในการประกอบอาชีพเพื่อเพิ่มรายได้ในการประกอบอาชีพ ให้กับครอบครัวและชุมชน

3.1.4 การสร้างเสริมภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจพบว่าคณะกรรมการมีการชี้แนะให้ประชาชนเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนว่าเป็นของสมาชิกทุกคน ให้ช่วยกันรักษาสามารถจัดการบริหารตนเองได้ ส่วนกลุ่มผู้กู้ยังขาดแนวความคิดในการประกอบอาชีพ ยังหวังผลกำไรที่เป็นจำนวนมากโดยมิได้คำนึงถึงการผลิตเพื่อการบริโภคและขาดตลาดรองรับผลผลิตที่แน่นอนทำให้การประกอบอาชีพไม่สามารถคงอยู่ได้ในภาวะที่เศรษฐกิจตกต่ำ และยังมีบางส่วนยังคงเป็นทาสเงินกู้ นายทุนอยู่เนื่องจากมีระบบการกู้ที่ง่ายกว่า

3.1.5 การมีศักยภาพและมีความเข้มแข็ง พบว่าภายในหมู่บ้านยังมีสภาพแวดล้อมที่ดีเหมาะแก่การทำการเกษตรจำนวนของประชากรเหมาะกับสภาพพื้นที่ของหมู่บ้านมีกลุ่มต่าง ๆ ตั้งขึ้นก่อนแล้ว ภายในหมู่บ้านไม่มีโรงเรียนและวัด แต่ก็สามารถเดินทางไปเรียนได้โดยสะดวกกลุ่มผู้กู้เงินกองทุน ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางการเกษตรการค้าเน้นกิจกรรมเป็นไปตามฤดูกาล

4. ปัจจัยด้านบวกและปัจจัยด้านลบที่ส่งเสริมและขัดขวางการบรรลุวัตถุประสงค์

4.1 ปัจจัยด้านบวก

1. การมีกลุ่มองค์กรต่าง ๆ อยู่ก่อนแล้ว
2. มีเงินทุนสะสมของหมู่บ้าน
3. การมีส่วนร่วมในการจัดตั้งกองทุนของสมาชิกในหมู่บ้าน

4.2 ปัจจัยด้านลบ

1. การทำงานของคณะกรรมการบางส่วนขาดความรับผิดชอบต่อหน้าที่
2. สมาชิกบางส่วนไม่พอใจการตัดสินใจ

4.3 การเกิดองค์กรเครือข่ายของการเรียนรู้ พบว่าในหมู่บ้านมีการจัดตั้งกลุ่มองค์กรและมีหน่วยงานต่าง ๆ ให้การส่งเสริมและเพิ่มความรู้ พอสมควร

4.4 ความเข้มแข็งของชุมชน

2.11.1 ความเข้มแข็งของชุมชนตามที่กองทุนหมู่บ้านนาทม โดยการสุ่ม 45 ครัวเรือน ใน 90 ครัวเรือน

ตารางแสดง จำนวนร้อยละของความเข้มแข็งจำแนกตามลักษณะของตัวแปร

ลักษณะความเข้มแข็งของชุมชน	ลักษณะค่าตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
1.มีความสามัคคี	มาก	35	38.89
	ปานกลาง	10	11.11
	น้อย	12	13.33
2.มีความซื่อสัตย์	มาก	16	17.78
	ปานกลาง	9	10
	น้อย	12	13.33
3.ยกย่องคนทำดี	มาก	15	16.67
	ปานกลาง	14	15.56
	น้อย	1	1.11
4.มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	มาก	10	11.11
	ปานกลาง	20	22.22
	น้อย	6	6.67
5.ในชุมชนมีการรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกชุมชนเป็นประจำโดยการประชุมหรือเสวนา	มาก	15	16.67
	ปานกลาง	14	15.56
	น้อย	-	-

ซึ่งเมื่อดูจากตารางจะเห็นว่าหมู่บ้านนาทมมีความเข้มแข็งปานกลาง

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

จากการติดตามผลการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านนาคม หมู่ที่ 9 สรุปได้ดังต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

เพื่อทราบว่าการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง บรรลุเป้าหมายมากน้อยเพียงใด

- (1) ปีนแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านเพื่อพัฒนาอาชีพสร้างงานสร้างรายได้กับสมาชิก
- (2) ส่งเสริมพัฒนาหมู่บ้าน ให้มีความสามารถในการบริหารจัดการกองทุน
- (3) เสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถและแก้ไขปัญหาตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง
- (4) กระตุ้นเศรษฐกิจในระดับฐานรากของประเทศรวมทั้งเสริมภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต
- (5) เสริมสร้างศักยภาพและความเข้มแข็งทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชน

2. วิธีดำเนินการ

- (1) ศึกษาเป้าหมายของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- (2) ศึกษาวิธีการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน
- (3) ใช้ชีพีชีพีโมเดลวิเคราะห์กองทุนหมู่บ้าน และกำหนดตัวบ่งชี้ ตลอดจนตัวแปรที่จะทำการเก็บข้อมูล
- (4) เก็บรวบรวมข้อมูล โดยอาศัยข้อมูลบางส่วนจากแบบ บร. บางส่วนหาจากการเก็บข้อมูลเพิ่มเติม
- (5) ประมวลผลสังเคราะห์ข้อมูล
- (6) ลงมือเขียนจนสมบูรณ์แบบ

3. ผลการดำเนินงาน

3.1 ผลการประเมินปัจจัยนำเข้าได้แก่

- (1) นโยบายของรัฐบาล ประชาชนส่วนใหญ่เข้าใจเกี่ยวกับนโยบายของรัฐบาล
- (2) เงิน 1 ล้านบาท คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านได้นำไปจัดสรรตามระเบียบของกองทุนโดยแบ่งเป็นการกู้เพื่อพัฒนาอาชีพ เพื่อการสร้างงาน สร้างรายได้ ลดค่าใช้จ่าย เพื่อบรรเทาเหตุฉุกเฉินและจำเป็นเร่งด่วน
- (3) คณะกรรมการหมู่บ้าน มีส่วนแบ่งในการจัดตั้งกองทุนโดยเป็นส่วนหนึ่งของคณะกรรมการกองทุน
- (4) เงินที่ผู้กู้ชำระคืน ยังไม่มีการชำระคืนเนื่องจากว่ายังไม่ถึงกำหนดระยะเวลา 1 ปี นับตั้งแต่วันที่ปล่อยกู้
- (5) ผู้สมัครขอกู้จำนวน 45 รายได้รับอนุมัติเงินกู้ทุกรายตามระเบียบ

4. อภิปรายสรุปผลได้ดังนี้

4.1 การบรรลุวัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้านนาตม บรรลุทั้ง 5 ข้อได้แก่

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 การเกิดกองทุน กองทุนหมู่บ้านนาตมเกิดจากความร่วมมือของคนในชุมชนและมีแนวโน้มที่คนในชุมชนจะมีส่วนร่วมมากขึ้น

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 การมีระบบการบริหารกองทุน กองทุนหมู่บ้าน มีการจัดสร้างองค์กรอย่างชัดเจน มีการตั้งคณะกรรมการบริหารกองทุนและมีการแบ่งหน้าที่การทำงานถูกต้องมีระเบียบข้อบังคับของกองทุนชัดเจน

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 การมีการเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเอง กองทุนหมู่บ้านเปิดโอกาสให้คนในชุมชนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอแต่ยังไม่ถึงขั้นพึ่งตนเองได้ทั้งหมดยังต้องอาศัยความร่วมมือจากชุมชนภายนอกอยู่

วัตถุประสงค์ข้อที่ 4 การสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคม คนในชุมชนกองทุนหมู่บ้านมีการร่วมตัวเป็นกลุ่มในการประกอบอาชีพ แต่กลุ่มไม่เข้มแข็ง

วัตถุประสงค์ข้อที่ 5 การมีศักยภาพและความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่น คนในชุมชนมีความซื่อสัตย์ ร่วมมือร่วมใจ มีความสามัคคี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ช่วยเหลือพึ่งพาร่วมกันและกัน

4.2 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดผลด้านบวกและด้านลบ

4.2.1 ปัจจัยด้านบวก

- (1) ประสบการณ์ของคนในชุมชนที่ประสบความสำเร็จมาก่อนจึงได้อาศัยเป็นบทเรียนที่ให้คนในชุมชนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และรวมตัวกันเป็นกลุ่มในการประกอบอาชีพเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาซ้ำซาก

(2) หมู่บ้านมีเงินสะสมของหมู่บ้านและมีการรวมกลุ่มองค์กรอยู่ก่อนแล้วทำให้มีประสบการณ์ในการบริหารกลุ่มองค์กรต่างๆ และนำมาปรับใช้กับการบริหารกองทุนให้ได้ผลดียิ่งขึ้น

4.2.2 ปัจจัยด้านลบ

(1) คนในชุมชนยังมีสภาพเป็นลูกหนี้ของธนาคารและนายทุนซึ่งอัตราดอกเบี้ยค่อนข้างสูงทำให้ขาดเงินทุนหมุนเวียนเพราะเงินบางส่วนหนึ่งต้องนำไปชำระหนี้ ทำให้ไม่สามารถดำรงทุนให้เติบโตได้ในระยะเวลาอันสั้น

(2) คนในชุมชนบางส่วนไม่พึงพอใจในการตัดสินใจของคณะกรรมการ

4.3 การเกิดองค์กรเครือข่ายการเรียนรู้

จากการปฏิบัติงานภาคสนามผู้วิจัยพบว่าสมาชิกผู้ประกอบอาชีพทางการเกษตรและการค้าขายยังไม่มีมีการรวมกลุ่มเพื่อการเรียนรู้ เพื่อเสริมประสิทธิภาพและความแข็งแกร่งในการดำเนินโครงการ และยังไม่มีมีการสร้างเครือข่ายกับองค์กรภายนอกชุมชน

4.4 ตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน

คนในชุมชนรู้หน้าที่ของตนเอง กระบวนการสื่อสารหรือสื่อความเข้าใจแบบไม่เป็นทางการที่มีประสิทธิผล การอยู่ในชุมชนอย่างสันติ มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กัน รักใคร่ปรองดองซึ่งกันและกัน แบ่งปันสิ่งของให้แก่กัน

4.5 ผลโดยตรงและผลกระทบต่างๆ คือ

(1) ผลโดยตรง เมื่อเวลาผ่านไปสมาชิกที่กู้เงินไปดำเนินการสามารถก่อให้เกิดรายได้และสามารถนำเงินส่งคืนกองทุนทั้งเงินต้นและดอกเบี้ยทำให้กองทุนเติบโตขึ้น

(2) ผลกระทบโดยตรง สมาชิกผู้กู้เงินไปดำเนินโครงการสามารถปลดเปลื้องภาระหนี้สินได้ และเพิ่มศักยภาพในการประกอบอาชีพและสร้างฐานะทางเศรษฐกิจให้เข้มแข็งมากยิ่งขึ้น

(3) ผลกระทบโดยอ้อม วิธีชีวิตคนในชุมชนเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี และก่อให้เกิดสันติสุขในชุมชน

5. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไขระเบียบข้อบังคับกองทุนเกี่ยวกับการบริหารจัดการกองทุน

ข้อเสนอแนะข้อที่ 1 ระยะเวลาในการชำระเงินกู้ควรจะให้คืนเป็น 4 งวดๆละ 3 เดือน เพื่อเงินจะได้มีการหมุนเวียนในกองทุนมากกว่านี้

ข้อเสนอแนะข้อที่ 2 การให้กู้ต้องรวมกลุ่มกันเพื่อจะได้เกิดองค์กรใหม่ๆ และสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะการบริหารจัดการกองทุนให้มีการปรับปรุงแก้ไขเกี่ยวกับการบริหารจัดการกองทุน

ข้อเสนอแนะข้อที่ 1 กองทุนหมู่บ้านต้องมีเจ้าหน้าที่ประจำกองทุนอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 คน หรือมากกว่านี้ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่สมาชิกที่มาติดต่องาน

ข้อเสนอแนะข้อที่ 2 เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขข้อมูลต้องเรียกประชุมคณะ กรรมการ และสมาชิกทุกครั้ง

ข้อเสนอแนะนำเงินกู้ไปพัฒนากิจกรรมอาชีพของสมาชิกกองทุน

ข้อเสนอแนะข้อที่ 1 ควรมีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารเกี่ยวกับการตลาดการประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับความต้องการของตลาดให้กลุ่มผู้กู้ได้นำไปพัฒนากิจกรรมของตนเอง

ข้อเสนอแนะข้อที่ 2 ควรมีการแนะนำเทคนิควิธีการใหม่ๆ ประกอบอาชีพให้กับกลุ่มผู้ประกอบอาชีพหรือกลุ่มสนใจทราบ

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ,สำนักงานมาตรฐานการศึกษา. 2544. **ชุดวิชาการประเมินเพื่อพัฒนา. ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง.** กรุงเทพฯ :กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ,สำนักงานมาตรฐานการศึกษา. 2544. **ชุดวิชาการวิจัย. ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง.** กรุงเทพฯ :กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ,สำนักงานมาตรฐานการศึกษา. 2544. **ชุดวิชาสารนิพนธ์. ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง.** กรุงเทพฯ :กระทรวงศึกษาธิการ.
- กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง.(ออนไลน์).2545.แหล่งที่มา<http://www.agri.cmu.ac.th/others/rfund/asknanser.html>. (5 มกราคม 2545).
- กองสำรวจและจำแนกดิน กรมพัฒนาที่ดินอำเภอสีคิ้ว. “รายงานความเหมาะสมของดินเพื่อการปลูกพืชเศรษฐกิจ โครงการใช้ประโยชน์ที่ดินตามแผนการใช้ที่ดินอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา ฉบับที่ 699”.กรกฎาคม 2545.
- กรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ. สำนักงาน. 2544. **คู่มือสำหรับประชาชน เพื่อเตรียมการจัดตั้งและดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ. สำนักงาน. 2544. **ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วย คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ.2544 ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ. 2544.** กรุงเทพฯ : บริษัท สหพัฒนาการพิมพ์ จำกัด.
- คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ. สำนักงาน.2544. **คู่มือการดำเนินงาน สำหรับคณะกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง.สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี.**
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี “**คู่มือนักศึกษา หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต การจัดการและการประเมินโครงการ**”.นครราชสีมา,(2544).
- ศาสตราจารย์ สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2544). **รวมบทความทางการประเมินโครงการ.** พิมพ์ครั้งที่ 6. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย:211-234.
- ศึกษาธิการอำเภอสีคิ้ว “**แบบรายงานการศึกษาส่วนภูมิภาค ภาพสถิติ (รศ.ก) ปีการศึกษา (2544).**

Making,Indiana:Phi Dela Kappa,Incorporated.1977.

Worthen,B.R.and SANDERS,J.R.,Educational Enaluation: Theory and Practice.Ohio:Charles
And Joanes,1973.

